Limburgs Parlement

provincie limburg

Notulen Statencommissie Cultuur en Samenleving (CS) van 20 januari 2023

Inhoud

Presentielijst **3**
Aanwezig: 3

1 Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag/mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda **4**

2 Spreekrecht externen **4**

3 Notulen **4**

4 Overzicht aanbevelingen, moties en toezeggingen **4**

5 Voorraadagenda **4**

6 Lijst (AVG) ingekomen stukken en (AVG) uitnodigingen **5**

7 CULTUUR EN SPORT **5**
7.1. Gewijzigde Motie Vreemd 2940 Kuntzelaers c.s. inzake Eerlijk verdelen, Toezegging 9208 Verdeling Provinciale Cultuursubsidies over Limburg 5
7.2. Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO....17

8 SAMENLEVING **17**
8.1. Geleerde lessen van de Sociale Agenda Limburg – een beknopte procesevaluatie 17
8.2. Sociale Agenda Limburg – informatiepositie PS 27
8.3. Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO....30

9 TOERISME + RECREATIE **31**
9.1 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO....31

10 SUBSIDIES **31**
10.1 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO....31

11 Sluiting **31**

Presentielijst van de leden van de commissie CS voor de vergadering van 20 januari 2023

Voorzitter
Berghorst, mevrouw mr. A.

Griffie
Meurs, mevrouw Y.A.J.
Steinbusch, G.H.M.J.

Leden	**Partij**
Aanwezig:	
Absil, mevrouw drs. M.G.J.A.C.	CDA
Bijnen, H.M. van	PVV
Fischer-Otten, mevrouw A.M.J.N.	50PLUS
Jiménez Hastenrath, mevrouw C.L.	PVV
Kerseboom, mevrouw dr. S.	Forum voor Democratie
Koopman M SEN, mevrouw S.N.	VVD
Kuntzelaers, J.J.M.	PvdA
Reuser, J.A.A.M.	SVL
Vaessen, L.A.P.	D66
Valk, MCDM, ing. R.E. van der	SP
Werrij-Wetzels, LLM, mevrouw M.	CDA
Afwezig	
Palmen, mevrouw E.C.C.	Omzien!
Westhoff, R.J.H.	Belang van Nederland

Het College van Gedeputeerde Staten
Van Toorenburg, mevrouw M.

Burgercommissieleden
Strik, mevrouw M.C.G.
Dieudonné-Klassen, mevrouw M.

Overige aanwezigen

Notulist
Het Notuleercentrum

1 Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag/mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda

De voorzitter: We zijn aan het wachten op het quorum en de griffier fluistert mij in, theoretisch hebben we quorum alleen het quorum loopt in en uit, dus ik zou u graag willen vragen om tot aan de opening van de vergadering even te blijven zitten, zodat wij ook kunnen starten. Wij zijn nog heel even aan het wachten op mevrouw Klassen, die is nog even koffie halen. Als het goed is, kunnen wij dan beginnen. Klopt dat, Guido?

De commissiegriffier: Ja.

De voorzitter: Ja, dus blijf even zitten en geen plastoestemming van deze hier. Goed, we gaan beginnen. Welkom bij de vergadering van de commissie Cultuur en Samenleving. Dit is de laatste commissievergadering voor deze periode. We hebben het volgens mij goed met elkaar uitgehouden en ik hoop dat wij dat deze laatste vergadering nog even goed volhouden. Ik zou graag mevrouw Klassen van LOKAAL-LIMBURG bijzonder welkom willen heten in deze commissie. We gaan aan de gang. Ik heb afmeldingen ontvangen van de heer Westhoff en mevrouw Palmen. Ik kijk even rond of er nog punten zijn voor de rondvraag vanuit de commissie. Ik zie geen handjes, dan ga ik de agenda van deze vergadering ongewijzigd vaststellen. Kom ik bij agendapunt 2.

2 Spreekrecht externen

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld. Kom ik bij agendapunt 3.

3 Notulen

De voorzitter: Er zijn geen wijzigingsvoorstellen op het verslag ontvangen. Ik kijk nog even rond of er ad hoc wijzigingsvoorstellen zijn. Dat is niet het geval, dan concludeer ik hiermee dat u het commissieverslag van 18 november 2022 ongewijzigd vaststelt. Dan kom ik bij agendapunt 4.

4 Overzicht aanbevelingen, moties en toezeggingen

De voorzitter: Zo meteen staan de uitgangspunten van de subsidieregeling voor het Cultuurplan en de Sub-infrastructuur en de moties 2819 en 2940 Kuntzelaers Eerlijk verdelen, Cultuurmiddelen Noord, Midden en Zuid-Limburg op de agenda. Die moties staan nu op afdoen, maar mocht het bij de behandeling van dit agendapunt anders blijken, dan komen wij daarop terug. Ook de aanbevelingen 1516 en 1517 naar aanleiding van het onderzoek van de Sociale Agenda staan vandaag geagendeerd. Als de commissie die conclusies straks trekt, dan doen wij ook die af. Verder zijn er geen opmerkingen op de lijsten ontvangen en ik stel dan ook voor om de lijsten onder dat voorbehoud vast te stellen. Is dat voor iedereen akkoord? Ja, mooi. Dan gaan we naar de Voorraadagenda.

5 Voorraadagenda

De voorzitter: In de agenda heeft u kennis kunnen nemen van een aantal uitnodigingen voor bijeenkomsten. Daarbij wil ik de commissie in het bijzonder wijzen op de bijeenkomst die de Sporttak Platforms hebben georganiseerd op 9 februari a.s. in Sittard. Aanmelden kunt u zich via de link die u op die datum in de kalender van iBabs bij het CS Overig ziet. Ik wil u ook wijzen op de uitnodiging van de voorzitter van de Raad van Bestuur van Maastricht UMC+ om het ziekenhuis te bezoeken en kennis te maken met haar innovatiekracht, zie de brief van 22 december. De vraag van mevrouw Absil

is of u hieraan behoefte heeft en of u dat in commissieverband wilt doen. Klopt dat, mevrouw Absil? U heeft daar een punt.

Mevrouw Absil (CDA): Goedemorgen. Ik heb mij inderdaad afgevraagd, we kunnen als verschillende fracties daar op bezoek gaan, maar als er behoefte is, zou ik het wel prettig vinden om vanuit de commissie daar op bezoek te gaan. Ik zou er in ieder geval graag naartoe gaan. Dat heeft ook een relatie met de Collegetour die wij gehad hebben. Daar hebben vier organisaties ingesproken. In de nazit hebben wij het er toen nog over gehad hoe fijn het zou zijn, hoe zij het zouden waarderen als wij ook bij hen op bezoek zouden komen. Het zou mijn voorstel zijn, we hebben straks een aantal vrije vrijdagen, of het nog mogelijk is om met een aantal mensen gezamenlijk op te trekken en daar op werkbezoek te gaan.

De voorzitter: Ik zou willen voorstellen dat wij nu alleen even handjes doen, wie gezamenlijk op bezoek wil. Als dat er meer dan een is, dat ik de griffie vraag om dat te onderzoeken en een datum te zoeken en dat wij nu niet hier een agendamomentje doen. Wie in de commissie – behalve mevrouw Absil – heeft behoefte aan een gezamenlijk bezoek aan UMC+? Oké, Guido, dit betekent dat je wat te doen hebt, een datum zoeken voor dit werkbezoek.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik realiseer mij natuurlijk dat de tijd tot maart kort is. De vraag die wij ons misschien ook wel moeten stellen, is of je dit advies niet moet geven aan de volgende Staten, omdat de impact van een werkbezoek van de volgende Staten misschien wel meer betekent voor het UMC+ dan een werkbezoek van de scheidende Staten, omdat de impact die wij nog kunnen hebben als huidige commissie misschien wat beperkter is. Ook om recht te doen aan de partij die ons ontvangt, wil ik de optie benoemen om dat werkbezoek na maart te doen in plaats van daarvoor. Het is in ieder geval een overweging die ik mee wilde geven.

De voorzitter: Die noteren wij en zullen pragmatisch kijken wat een goede oplossing is, maar uw punt staat genoteerd. Kunt u verder instemmen met de voorraadagenda voor de interim-Statencommissie en het overzicht van overige activiteiten? Ik kijk rond, ja. Dan stellen wij die nu vast. Dan kom ik bij agendapunt 6.

6 Lijst (AVG) ingekomen stukken en (AVG) uitnodigingen

De voorzitter: Behalve het verzoek van mevrouw Absil voor de rondvraag onder 8.3 zijn er verder geen verzoeken tot agendering ontvangen. Met uw goedvinden stellen wij de lijst ingekomen stukken daarom ook vast. Iedereen akkoord? Mooi. Dan komen wij bij agendapunt 7.

7 CULTUUR EN SPORT

7.1. Gewijzigde Motie Vreemd 2940 Kuntzelaers c.s. inzake Eerlijk verdelen, Toezegging 9208 Verdeling Provinciale Cultuursubsidies over Limburg

De voorzitter: Op 19 december 2022 namen uw Staten de 'Gewijzigde Motie vreemd 2940 Kuntzelaers c.s.' aan. Daarin wordt het College van Gedeputeerde Staten verzocht om in de uitgangspunten voor het Cultuurplan en de Sub-infrastructuur op te nemen dat minimaal 25% van de middelen naar makers en organisaties in Noord- en Midden-Limburg dient te vloeien en om de aangepaste versie van de uitgangspuntennotitie in januari in de commissie CS voor te leggen ter consultatie. Dat was vlak voor de kerst, maar u heeft de mededeling van de portefeuillehouder die daarover gaat, inmiddels in de nazending mogen ontvangen. De vraag aan de commissie is of met

deze mededeling de moties 2819 en 2940 en de toezegging 9208 zijn afgedaan. Wie van de commissie mag ik daarover het woord geven? Wij behandelen het onderwerp in een termijn en daarvoor krijgt u vijf minuten. Daarna kan de Gedeputeerde gedurende twintig minuten reageren. De livestream doet het niet. Dat was ook uw mededeling, mijnheer Kuntzelaers? Nee, oké. U bent zo als eerste aan de beurt, maar wij moeten eerst even op de livestream wachten.

[SCHORSING]

De voorzitter: Oké collega's, het lijkt iets langer te duren, het blijkt iets ingewikkelder dan een stekkertje in- en uittrekken, dus even geduld nog.

Hij doet het. Oké, dan gaan we aan de slag. Ik was gebleven bij het starten van de ronde van de zijde van de commissie en ik geef het woord aan de heer Kuntzelaers. Meneer Kuntzelaers, u heeft vijf minuten.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met een woord van dank uit te spreken richting de Gedeputeerde en de ondersteuning, dat er een stuk is komen te liggen en dat daar een goede poging is gedaan om de grote bezwaren die er lagen in de Statenvergadering, te overkomen, namelijk de juridische bezwaren en de hindernissen die geschetst werden. Die zijn overkomen, er is dus een systeem gevonden om te komen tot een eerlijkere verdeling. Het is in ieder geval heel prettig om te merken dat de juridische bezwaren daarmee aan de kant zijn óf geschoven óf in ieder geval gerealiseerd zijn dat wij hiermee aan de slag kunnen. En dan de vraag die wij in de Staten gesteld hebben. Dat was natuurlijk om te zorgen dat er minimaal 25% van de middelen, van het totale bedrag naar Noord en Midden ging met als doel om in ieder geval een ondergrens te definiëren, niet per se een bovengrens maar gewoon te zorgen dat wij niet door die ondergrens heen zakken. Ik zie wat er gedaan is door het College met deze mededeling die wij gekregen hebben. Als wij daarnaar kijken, dan zien wij dat de drie of vier bijlagen, als je de splitsing erbij pakt, dat wij en dan ga ik even op alle categorieën in, bij excelleren en verbinden – de grootste bijlage over de financiële impact – moeten concluderen dat de Zuid-Limburgse instellingen onvermijdelijk veel groter vertegenwoordigd zullen zijn omdat wij daar geen verandering in zullen kunnen realiseren, omdat het gaat over echt grote instellingen die je niet zo maar kunt overhevelen naar andere delen van de provincie en dat wij misschien wel moeten concluderen dat die oneerlijkheid in de financiële verdelingen een gegeven is wat wij zullen moeten accepteren in onze provincie. En dat wij daar dus ook niet per se die ondergrens in moeten proberen vast te houden of dat wij daarop moeten willen drukken. Bij de tweede bijlage gaat het over het onderwijs van cultuur, muziek aan kinderen en ik denk dat het belangrijkste uitgangspunt van die bijlage ontwikkelen en begeleiden is, dat alle kinderen kunnen genieten van cultuur en dat cultuur dicht bij hen komt. En dat daar een verdeelsleutel meer moet gaan over, zijn alle kinderen bereikt in onze provincie dan dat waar woont de leraar of waar zit de instelling die deze lessen faciliteert. Als wij dat van bijlage 1 en bijlage 2 bij elkaar nemen, dan concluderen wij dat het zwaartepunt in Zuid-Limburg zit, dat kan, en alle kinderen krijgen die lessen cultuur en dat is hartstikke mooi. Dan gaan we naar de laatste en die gaat over productie. Ik denk dat die ook veel meer te maken heeft met vestigingsklimaat, zijn er makers en aanbieders in je omgeving die de cultuur in jouw regio versterken. Daar is die spreiding wel van belang. Wat wij dan zien in de verdeelsleutel is dat die 70/30 is gemaakt en dat vind ik lastig te verklaren, omdat onze bevolkingsopbouw ongeveer 55/45 of 60/40 zou zijn. Als je kijkt naar een eerlijke verdeling, dan bedoel ik dus niet dat we moeten compenseren en Noord- en Midden-Limburg omdat het in Zuid-Limburg al veel zwaarder verdeeld is, omdat je gewoon een eerlijke verdeling na zou streven, dan zou een 60/40 verhouding hier veel logischer zijn en daarmee zouden wij ook de kwaliteit over de provincie beter kunnen verdelen. Het gaat hier over de verdeelsleutel. Mevrouw Kerseboom vroeg mij

nog van te voren, waarom heeft mijn fractiegenoot hiermee in het verleden ingestemd? Omdat het niet over het volume en het geld gaat, namelijk hoe hoog het bedrag is dat wij aan cultuur uitgeven, maar de manier waarop het verdeeld wordt. Je kunt altijd in een nieuwe periode nog met elkaar stoeien over de middelen en hoe je daarmee wilt omgaan in de nieuwe coalitieonderhandelingen, maar dat de verdeelsleutel eerlijk is en dat iedereen in Limburg van het aanbod moet kunnen genieten, dat was het uitgangspunt. De vraag aan het College is dan ook, kunt u daarop reageren en ziet u mogelijkheden om naar die 60/40 variant in bijlage 3 en 4 toe te gaan, want daarmee zou denk ik het doel dat wij met deze motie beoogden, bereikt kunnen worden. Dan denk ik dat er een haalbaar en juridisch uitvoerbaar geheel zou kunnen liggen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren, mevrouw Strik. Wenst u het woord? Ja, dan is het woord aan u, vijf minuten.

Mevrouw Strik (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Ik ben het eigenlijk met de heer Kuntzelaers eens, dus ik sluit mij eigenlijk volledig bij hem aan en wil graag dit beraad afwachten. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we naar 50PLUS, mevrouw Fischer-Otten.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ik heb ook geen vijf minuten nodig. Ondanks dat ik heel erg Zuid ben, ben ik het wel eens met de heer Kuntzelaers, want het zou onlogisch zijn als de kinderen van Zuid wel dat stuk meekrijgen in hun rugzakje en van alle andere dingen als ze later groot zijn, kunnen genieten, en Noord en Midden daar een achterstand op hebben, omdat ze soms niet weten wat er überhaupt op dat gebied te krijgen is. Dat zou ik een vreselijke vergissing vinden. Ik gun het elk kind, ik gun het elke volwassene om fatsoenlijk te kunnen spelen en dan bedoel ik een instrument en toneel en wat er tussen ligt. Dus ik ben het wel eens met de 60/40% verdeling als dat geregeld kan worden. Het zal mij misschien in Zuid niet in dank afgenomen worden, maar ik ben het er wel mee eens.

De voorzitter: Dan gaan we naar de rij daarachter, ik ga naar de SP.

De heer Van der Valk (SP): Dank u wel, voorzitter. De mededeling van de portefeuillehouder lezende en het debatje nog even van de groene moties terughalend, lijkt het dat recht wordt gedaan aan een eerlijkere verdeling. Nou staan wij als SP altijd voor een eerlijke verdeling, dus dat lijkt de goede kant op te gaan. Wij blijven ons echter wel een beetje verbazen dat er echt een harde grens ligt tussen Noord, Midden en Zuid, terwijl cultuur en kunst eigenlijk geen bedachte grenzen of barrières mogen hebben, dus zonder dat je een soort wij/zij situatie hebt gecreëerd. Maar het systeem is nou eenmaal zo en is zo in elkaar gezet. De vraag die bij ons opkwam en de zorg die wij ook hebben geuit, blijft. Is er met deze maatregelen – al dan niet autonoom – sprake van een schadelijk effect c.q. achteruitgang van Zuid ten opzichte van Noord? Het lijkt ogenschijnlijk grotendeels een autonoom proces te zijn, je ziet de grafieken langzaam een beetje afbuigen van Zuid naar beneden en van Noord naar boven, wat in onze optiek een soort autonome ontwikkeling is. Maar als je alle factoren als aantallen instellingen, aantallen bewoners, afstanden tot de instellingen en de doelgroepen met elkaar verdisconteerd, denken wij dat er een heel redelijke verdeling ligt. Als daar ook nog een beperkte sturing achter heeft gezeten die heeft geleid tot een eerlijke verdeling met deze percentages, dan kunnen wij daarmee leven. Al met al concluderen wij als SP dat geen sprake is van een ongelijke laat staan oneerlijke verdeling, maar meer van een uitgebalanceerde verdeling. Daar willen wij het bij laten.

De voorzitter: Gaan wij over naar D66, de heer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Dank u wel, voorzitter. D66 kan zich eigenlijk wel aansluiten bij de lijn van de heer Kuntzelaers. Wij willen het College bedanken voor het feit dat de handschoen is opgepakt en er in ieder geval een methodiek is gevonden die eerlijker verdelen mogelijk heeft gemaakt. Wij denken ook dat je in de eerste twee lijnen niet zo heel veel meer kunt veranderen, de eerste lijn duidelijk de cultuurplaninstellingen, die bevinden zich nu eenmaal voor het grootste gedeelte in Zuid-Limburg. We willen wel zeggen dat wij natuurlijk in Noord- en Midden-Limburg de structuur wel moeten blijven ondersteunen zodat daar in de toekomst mogelijk wel weer zo'n ontwikkeling tot stand kan komen. Voor de tweede lijn, daar vinden wij dat de verdeelsleutel vooral moet gaan over kwalitatief en nabij aanbod van cultuur en muziekonderwijs voor kinderen in heel Limburg. In de derde categorie, de productie, daar kunnen wij de heer Kuntzelaers volgen. Wij zouden daar graag ook een wat andere verdeling zien naar 60/40, ook logisch als je kijkt naar de bevolkingsopbouw, want zo groot zijn daar de verschillen ook niet.

De voorzitter: Dan gaan wij naar het CDA, mevrouw Absil, aan u het woord.

Mevrouw Absil (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ook wij willen onze waardering uitspreken over de manier waarop gepoogd is en succesvol om een betere verdeling tot stand te brengen. Het gaat uiteindelijk vooral om de toegankelijkheid, hoe houden wij cultuur – of dat nu met hoofdletters de filharmonie is of met een klein c'tje misschien de schutterij, hoe houden wij dat toegankelijk van Noord tot Zuid. Dat is voor ons heel relevant en dat was de achterliggende reden om met deze motie iets anders af te dwingen. Eens met de woorden van de heer Kuntzelaers dat de cultuurplaninstellingen hun vestigingsplaats hebben en dat zal niet anders worden. Wat wij nog wel zouden willen meegeven is dat het de verantwoordelijkheid is van de instellingen zelf. Het Limburgs museum gaat heel erg op pad, is heel erg outreachend en dat kan een mooi voorbeeld zijn, ook voor partijen in Zuid zoals Bonnefanten, een filharmonie, om maximaal op pad te gaan, zodat de afstand letterlijk wat kleiner wordt. Als je van Gennep naar Maastricht moet rijden, dan ben je toch zeker anderhalf uur onderweg. Dat zouden wij mee willen geven Dat kun je niet afdwingen, maar meer als suggestie voor de grote instellingen. Bij ons leeft vooral de vraag na de woorden van de heer Kuntzelaers, wat zouden de effecten zijn als wij van 70/30 60/40 zouden maken. Dat zouden wij heel graag van de portefeuillehouder horen. Waarom is voor die 70/30 gekozen?

De voorzitter: Dan gaan wij over naar meneer Reuser van Samen voor Limburg.

De heer Reuser (SVL): Dank u wel, voorzitter. Veel is er al gezegd. SVL vraagt zich af waarom voor 70/30 gekozen is. Meneer Kuntzelaers heeft alles al beschreven waarom we liever naar 60/40 overgaan. Ik ben erg benieuwd naar de reactie van de portefeuillehouder. Met ook dank aan de portefeuillehouder, want zij was nogal behoorlijk heftig tijdens de Statenvergadering waarin dit behandeld werd en dan komt er toch een mooi stuk uit en dan denk ik, goh, dank u wel. U had niet zo heftig hoeven te reageren, uiteindelijk. Het is voorlopig toch allemaal goed gekomen. Dank u wel.

De voorzitter: Gaan we over naar Forum voor Democratie, mevrouw Kerseboom.

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Dank u wel, voorzitter. Ik ben een grote fan van doelmatigheid, wij staan onder de motie en ik schaar mij achter de woorden van de heer Kuntzelaers en wacht de reactie van de Gedeputeerde netjes af.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij over naar de PVV, mevrouw Jiménez Hastenrath.

Mevrouw Jiménez Hastenrath (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk maar een heel korte vraag. Op pagina 2 staat en ik citeer: “Bijlage 3 produceren en presenteren van Zuid-Limburgse en niet-Limburgse instellingen.” Wat betekent dat ‘niet-Limburgse’? Is dat dat wij ook nog provincies buiten gaan faciliteren of? Dank u wel.

De voorzitter: Meneer Kuntzelaers, laten wij dat niet doen. Zullen we dat gewoon niet doen? U was klaar met uw woordvoering? Ja. Gaan we naar de VVD, mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Even een stukje terug in de historie, toen het hele plan gepresenteerd werd en de meeste partijen aanwezig waren. Toen hadden wij namens de VVD aangegeven, goh, wat vindt het veld hier nou van? Vervolgens hebben wij een commissievergadering gehad en heb ik nagevraagd, goh, is er input vanuit het veld? Het bleek dat dat niet in die mate was dat er aanpassingen nodig waren. Vervolgens komt de Statenvergadering en wij hadden zoiets van, wij hebben vertrouwen in de nieuwe systematiek. Dat moet je een kans geven. Ja, goed, de mogelijkheid om als je met de motie zou meegaan, dat je iets van betere kwaliteiten zou afwijzen en ook het juridische aspect, dat schrok ons nogal af. Daarom hebben wij toen die motie niet gesteund. Maar kijkend naar ….

De voorzitter: Mevrouw Koopman, het roept een vraag op bij de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik herinner mij inderdaad die Statenvergadering nog waarin de VVD toen terecht zei, de juridische component die geschetst werd door het College, is een hindernis, dat risico willen wij niet nemen dat wij daarna problemen gaan ondervinden op dat gebied. Het is het College gelukt om een variant voor te leggen waar de juridische onzekerheden zijn weggenomen. Als die grote onzekerheid voor de VVD is weggenomen, wat betekent dat dan voor het inhoudelijke oordeel? Daar ben ik wel nieuwsgierig naar.

Mevrouw Koopman (VVD): Dank u wel voor deze vraag. Dat zou namelijk verder in mijn woordvoering aan bod gaan komen. Als je overgaat naar een andere verdeling zoals nu voorgesteld, naar 60/40 in plaats van 70/30, dan vind ik dat kwaliteit leidend moet zijn. Ik ben heel benieuwd wat voor consequenties dat dan ook heeft en wat de reactie daarop van de Gedeputeerde is. Dus wat ons betreft, laat kwaliteit leidend zijn. Ik vind het heel belangrijk dat deze toenadering vanuit de Gedeputeerde is gedaan en ik hoop ook dat dat de mogelijkheid geeft om verder te gaan, want het is van belang voor de continuïteit en duidelijkheid naar de sector toe. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot gaan wij over naar LOKAAL-LIMBURG, mevrouw Dieudonné-Klassen.

Mevrouw Dieudonné-Klassen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel, voorzitter. Ik sluit mij aan bij vele collega’s dat ik ook de regeling wil afwachten tussen 30/60, alleen ik heb toch nog wat vragen over de verdeling. Het is namelijk zo, ik las in het stuk dat het waarschijnlijk ten koste gaat zijn van Zuid-Limburg en dat snap ik. U heeft zelf al aangegeven, juridisch gezien zou het dit zo vastzetten dat het eigenlijk ten koste gaat van het potje van Zuid-Limburg. Maar ik vraag mij dan af, kan dat niet op een andere evenredige manier worden aangepast? Want uiteindelijk lossen we het probleem niet op, maar wij verschuiven het juist naar mijn mening. Tot slot, de brief wees er ook op dat van tevoren deelplafonds dienen te worden vastgesteld en ook deze clausule kan niet worden overschreden. Stel, als de pot van de doorlopende aanvragen toch is opgebruikt door de positieve aanvragen in het begin van het subsidiejaar, welke risico’s zitten hieraan vast? Als er te veel aanvragen zijn ingediend en

positief tot resultaat zijn gekomen, op een gegeven moment gaat dat volgens mij ook ten koste van andere cultuurinstellingen. Dat waren mijn vragen, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel en proficiat met uw eerste woordvoering in deze commissie.

Mevrouw Dieudonné-Klassen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel.

De voorzitter: Er mag geroffeld worden, hoor, dat mag. Goed, dan gaan we over naar de beantwoording door Gedeputeerde Staten. U heeft twintig minuten, gaat uw gang.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de aspecten die vandaag opnieuw op tafel zijn gekomen. Misschien is het wel aardig omdat dit de laatste commissievergadering is, om even terug te kijken naar hoe het begon. Daarin heb ik gezegd dat ik heel serieus een thema vind dat je als bestuurder een echte democraat moet zijn. Als je een plan presenteert waar kritiek op komt en waar een motie over wordt ingediend om hem aan te passen, dan ga ik daarmee aan de slag. Wat niet wil zeggen dat ik de eerste uitwerking wellicht nog altijd persoonlijk beter vond. Dat ik mij met name heb verzet omdat niets schadeloos is. Het is niet zo dat als je iets doet, dat dat dan alleen maar goede dingen heeft. Het heeft een heleboel goede dingen. De intrinsieke wens van de Staten om nog meer garantie te krijgen voor een goede verdeling, dat is de wens geweest en daarmee zijn wij aan de slag gegaan. Maar er staat natuurlijk niet voor niets in het stuk dat het geld ergens vandaan komt. Daar waar wij willen dat wij kijken naar wat de vorige keer is toegekend plus geïndexeerd, dat dat ongeveer het geld zou zijn dat in een bepaalde bijlage zit, dat is nu niet zo. Het is niet zo dat bijlage 1 nog steeds onverkort geldt. Dus het gaat van bijvoorbeeld bijlage 1 af of 2, maar dat zijn straks de bedragen wanneer wij de regeling hebben uitgewerkt, want die zijn er natuurlijk nog niet, los van het feit dat wij het totaal hebben aangeboden. Ik denk dat belangrijk is dat niets wat je verschuift en je doet er geen geld bij, niet een beetje ten koste kan gaan – maar dat ligt aan de budgetten straks – van een ander deel. Het is belangrijk om aan te geven dat wij die goede verdeling al wel zagen ontstaan, maar uw Staten hebben mij gevraagd, doe daar nu meer aan en daartoe dient dit voorstel. Mag ik het even afmaken, want er zijn natuurlijk vragen over gesteld, anders kan ik het niet zo goed afmaken.

De voorzitter: U mag het afmaken maar daarna krijgt u een interruptie van de heer Kuntzelaers.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Want het andere punt dat ik er even bij wilde noemen, dus dit gaat over de regeling, niet concreet over de bedragen. De vorige keer hebben wij ook discussie gehad met deelplafonds, maar dat heb ik toen ook gezegd hier, wij hebben hem eigenlijk een beetje uit elkaar getrokken. Toen wij allemaal nog versuft waren van ons nieuwjaar, is onze staf aan de slag gegaan en die is daar heel erg serieus mee bezig geweest, omdat wij echt wilden dat er vandaag iets nieuws lag, want ik was heel bang dat als we geen richting krijgen, dat wij die regeling niet af konden maken, dus er is echt wat gebeurd. Maar wij hebben hem dus uit elkaar gehaald en daarbij hebben wij ook over de derde bijlage gezegd, dat moet echt een beweging zijn van, werk meer samen in de regio. Ten aanzien van de bijlage die over het Zuiden gaat, hebben we gezegd en dat zal ik altijd en dat zal ook in de overdracht zo zijn, blijven zeggen, het moet altijd ook een aanbod zijn in Midden en Noord. Dat is even kort en goed wat er is gebeurd. Dus ja, dit is echt wel een wijziging, niet een beetje deelplafond en kijken of wij er daarmee uitkomen, want dan komen wij juridisch echt in de problemen. Maar wij hebben de criteria aangepast en daarmee hebben wij alles op alles gezet om uw Staten, want ik hecht zeer aan democratisch, te bedienen in deze beweging. Dat wilde ik even als pakketje geven.

De voorzitter: Na het pakketje heeft de heer Kuntzelaers een vraag, ook de heer Van der Valk.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat de Gedeputeerde heel goed schetst dat het hier gaat over de regeling en niet zozeer over de budgetten. Dat proces gaat lopen na de verkiezingen en het zal nogal wat uitmaken of de partijen van mevrouw Jiménez Hastenrath en mevrouw Kerseboom bijvoorbeeld in een College komen te zitten of mijn vrienden van de SP en D66 en de PvdA waar een grote wens zal liggen om een groter budget natuurlijk voor cultuur uit te trekken. Ik zie mevrouw Koopman al teleurgesteld kijken, want zij is ook heel kritisch. De budgettaire verdeling is dus een discussie die later plaatsvindt. Dit gaat natuurlijk over een eerlijke verdeelsleutel. Ongeacht of die budgetten straks door het plafond gaan omdat je heel enthousiaste cultuurliefhebbers aan het roer hebt staan of heel behoudende begroters die een heel andere keuze maken, de eerlijkheid die in de regeling dient te zitten, probeer ik vandaag hier te verdedigen. Mijn vraag is dan ook, de verdeelsleutel, ongeacht de budgetten, kunt u zich voorstellen en scharen achter het idee dat de verdeelsleutel een toegevoegde waarde kan zijn.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, net had ik alleen maar even de opening over wat er in de tussentijd is gebeurd. Dit is een deel van de vragen, dus ik zal meteen naar de concrete vragen van de verschillende leden overstappen. Daarin zal ik meteen het antwoord geven wat de heer Kuntzelaers graag van mij hoort, namelijk de verdeelsleutel. Wij hebben gewoon een verdeelsleutel 70/30 gekozen omdat wij op pad waren gestuurd met 25 en als je tenminste 25 wilt met een beetje beweging, hebben wij er 30 van gemaakt. Daarom hadden wij deze verdeelsleutel. Waarom hebben wij dat zo gelaten en zijn wij niet zelf ook gaan kijken, zouden wij misschien meer moeten compenseren omdat in de andere bijlagen natuurlijk iets wat minder evenwicht zit. Dat hebben wij niet gedaan om de volgende reden en ik wil graag dat u dat meeweegt in uw uiteindelijke besluit. We hebben een beetje door de oogharen heen gekeken, wat zijn nou eigenlijk de aanvragen geweest in de afgelopen tijd en dan zie je ongeveer zeven, acht in Midden- en Noord. Wij zijn nu uitgegaan van vijf meer en het is niet de club die onder de zaaglijn terechtkwam, maar wij hebben nu dus echt ruimte voor vijf meer instellingen in Midden en Noord. Dat vind ik best uitdagend, ik moet nog maar zien dat wij dat goed voor elkaar krijgen. Zou je nog meer doen, dan zou je eigenlijk zeggen, wij willen de instellingen die zich in het Zuiden bewezen hebben, niet, omdat wij nog meer ruimte willen hebben in Midden en Noord terwijl we al ruimte hebben gemaakt voor vijf die nog niet de kwaliteitstoets hebben gedaan. Dat is waarom wij hebben gedacht, doe dan 70/30, dat is daarin gelet op onze verwachtingen reëel, maar er zijn een aantal leden geweest die ook nog hebben gezegd, ja, in die eerste bijlage zit natuurlijk een beetje het zwaartepunt in Zuid. Ja, dat klopt, maar wij hebben in ieder gesprek en dat zullen we ook blijven doen – ik noemde dat net al even – aangegeven dat als je een BIS-instelling bent, dan ga je ook serieus aan de slag met Midden en Noord. Dus dat is meer vestiging dan waar je voor bent. Dat verwachten wij, pak het Laagland even, dat zie je ook. Dat zijn de BIS-instellingen. Dan nog even een kleine correctie ten aanzien van bijlage 2, dat is niet strikt de educatie van cultuur, dat zit in weer een andere regeling. Dit gaat over professionele instellingen die in die educatie en jongerenparticipatie actief zijn. Het blijft altijd ingewikkeld en daarom ben ik zo blij dat wij hem in die zin een beetje versimpeld hebben met al die verschillende vakjes en dat wij heldere kolommen hebben gemaakt, waartoe is een bepaalde instelling op aarde. Dan ten aanzien van de verdeling, waarom heb ik gekozen voor 70/30? Omdat ik denk dat ik dan al een heel grote beweging kan veroorzaken in het cultuuraanbod op Midden en Noord. Punt.

De voorzitter: De heer Van der Valk had ook nog een vraag.

De heer Van der Valk (SP): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de Gedeputeerde zeggen van en dat is logisch, want dit gaat over de regeling en de eventuele effecten al dan niet schadelijk voor de Zuidelijke instellingen, die zijn nog niet inzichtelijk. Maar wanneer is dat wel? We hebben straks het

onderwerp Sociale Agenda, zou dat dan misschien op die plek een aandachtspunt zijn om te zorgen dat de mogelijke schadelijke effecten toch gewoon geminimaliseerd worden. Dat is de zorg die wij steeds hebben, van eerlijk of meer uitgebalanceerde verdeling is prima, maar het moet niet ten koste gaan van de goeie dingen die in Zuid gebeuren.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Nee, voorzitter, dat klopt. Als ik de opdracht krijg om meer naar Midden en Noord te brengen en ik niet meer geld heb, dan komt het ergens vandaan. Dat gezegd hebbende, dit gaat strikt genomen niet over de bedragen maar over het totaal dat wij gelukkig in de begrotingen hebben weten te fietsen en dat is natuurlijk heel fijn. Als er straks meer middelen zijn, dan kunnen we dat helemaal onschadelijk maken. Maar belangrijker nog toch is onze niet aflatende strijd om ervoor te zorgen dat datgene wat zich voor geheel Nederland allang bewezen heeft en hier in Limburg zit, te weinig geld van het Rijk krijgt. Als het me lukt om die extra middelen voor Bonnefanten bijvoorbeeld hierheen te trekken, dan heb ik weer meer ruimte voor andere dingen. Het blijft een bepaald budget en als ik gedwongen schuif, dan gaat dat een beetje ten koste van iets anders. Maar misschien kunnen we andere manieren vinden om daarin de middelen te krijgen, dus dat op dat punt. Daar waar de heer Kuntzelaers vraagt, zou je niet meer naar 60/40 kunnen? Dat kan, maar ik weet niet zo uit mijn hoofd hoeveel meer initiatieven van Midden en Noord er zouden moeten komen dan al die plus vijf die wij nog niet hebben zien trappelen, mag ik het zo zeggen? Daarom zou ik liever hechten aan 70/30 want dan hebben wij al vijf meer ongeveer ruimte geboden dan in de huidige regelingen. Dan heb ik eigenlijk de antwoorden op de vragen van de Partij voor de Dieren ook gegeven. De SP geef ik aan, het blijft uitgebalanceerd. Het zijn geen grote klappen voor anderen, dat is niet wat er aan de hand is. En natuurlijk kunnen we straks altijd kijken met de uiteindelijke bedragen, want er komt natuurlijk een moment waarop de regeling wordt vastgesteld met de budgetten erbij en de plafonds. Dat is het moment waarop wij het ook over geld hebben, maar dat is de tweede fase. Dit gaat er alleen over, hoe heb je het nou ongeveer ingericht, kijkend naar wat verwacht het veld ongeveer, daar hebben wij natuurlijk een goede studie naar gedaan. Daarmee denk ik ook de vragen van D66 te hebben behandeld.

De voorzitter: Er is nog wel een vraag bij de SP, de heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja, dat begrijp ik, dat die effecten op een later moment zichtbaar worden, maar in hoeverre pakt de Gedeputeerde dan de verantwoordelijkheid als die effecten toch onwenselijk c.q. echt schadelijk zijn, om dan toch nog de moeite te gaan doen om die effecten op te lossen op de een of andere manier.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, dan kan ik nu niet zeggen, want als wij hem straks vaststellen met deze budgetten, dan zal er dus wat minder geld zijn op andere plekken dan ik vastklik voor die 70/30 verhouding. Dat is iets wat in een latere fase kan worden vastgesteld wanneer die uiteindelijke regeling met bedragen erbij klaar is. Wij willen natuurlijk straks wel aan het eind van het jaar dat men zich hierop kan voorbereiden en plannen kan indienen en dan gaat het hele circus rollen. In tussentijd zal ik en zo hoor ik dat ook, echt de niet aflatende strijd voeren om ervoor te zorgen dat er meer middelen naar Limburg komen voor met name de BIS-instellingen, want daar is het meest te halen, dus als ik die verdeling wil maken, zal daar uit de eerste bijlage wellicht wat minder komen, in ieder geval niet wat er nu is geïndexeerd, maar dat zijn juist de instellingen waarvoor ik in Den Haag kan blijven bijten en schudden, omdat ik vind dat zulke fantastische BIS-instellingen die wij hebben, meer steun zouden verdienen, ook van andere delen van het land, want ze komen ook overal. Pak nu even het Laagland, dat komt op allerlei plekken in Nederland en niet alleen in Limburg. Misschien meteen even de vraag van de PVV, ook de niet-Limburgse, denk aan het Prinses Christina Concours, dat heeft een heel belangrijke bijdrage in Limburg, maar is niet hier gevestigd. Zo zijn er dus ook

mogelijkheden van subsidiëring van iets wat hier wel betekenisvol is, maar niet strikt genomen hier gevestigd is. Dat was een vraag die vanuit de PVV was gekomen.

De voorzitter: Goed, ik zag nog meer vragen en ik begin bij mevrouw Absil en daarna de heer Kuntzelaers.

Mevrouw Absil (CDA): Voorzitter. Ja, een heldere uitleg over die 70/30, dat er dan al vijf meer kunnen vragen en aanmelden. Dat klinkt heel logisch en legitiem. De enige vraag die dat bij ons oproept, is kunnen wij daar dan in de loop van de tijd nog aan wijzigen? Stel nu voor dat het enthousiasme heel veel groter wordt en alles in sneltempo gaat en wij er niet vijf maar tien volgend jaar aan de deur hebben staan, valt daar nog, zijn er nog juridische instrumenten om dan nog iets te veranderen of kan dat dan gewoon niet meer?

Gedeputeerde Van Toorenburg: Ik kan er twee antwoorden op geven. Strikt genomen nee, want als wij een regeling vaststellen, we stellen bedragen vast, dan is dat het. Tegelijkertijd hebben wij hier ook een pittig debat gehad over dat bij het Filmfonds, weet ik nog heel goed, hadden wij discussie en uiteindelijk hebben uw Staten bedacht dat er geld bij moest. Er is extra geld gekomen en dat is erbij gelegd. Natuurlijk, als uw Staten zien dat onder de zaaglijn nog iets briljants, enorm energieks vanuit bijvoorbeeld Midden en Noord of het Zuiden is gekomen wat hier om wat voor reden dan ook net buiten valt en u vindt het dermate belangrijk, dan is het altijd aan u, want u heeft het budgetrecht om te zeggen, dat gaan wij doen. Alleen wij moeten wel een eerlijke wedstrijd willen spelen. Wij willen juist voorkomen dat wij de eigen hobby's die wij allemaal hebben en de eigen interesses alleen maar bedienen, en daarom willen wij een goede regeling met criteria, moet ook zakelijk verantwoord kunnen zijn. Het Cultuurplan dat daar verstand van heeft en er advies over geeft. Zo hebben wij geprobeerd het in te richten zodat het niet alleen maar iets is wat wij met elkaar nou eenmaal het leukste vinden. Dat is wel de zakelijke kant ervan, dit is de regeling, straks stellen wij hem vast met de bedragen en dan is het dat. En wil je het op een eerlijke manier doen, dan moet je wel heel erg terughoudend blijven met, oh, dit vinden wij eigenlijk met elkaar allemaal zo fantastisch, doe er nog even een dot geld bij. Ik zou daar toch wel een beetje voorzichtig mee zijn, als ik dat zo mag zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Meneer Kuntzelaers, uw vraag.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Bij de conclusie op pagina 5 die u trekt en dan gaat het volgens mij over bijlage 2, daar is de verdeelsleutel in 2022 34% voor Noord- en Midden-Limburg en 66% voor aanvragen van Zuid. Dat gaat dan over het volume. Is het dan verklaarbaar dat u kiest voor een 30/70 verhouding bij bijlage 3 en 4, terwijl je bij deze al ziet dat bij de huidige verdeelsleutel er dus een hoger percentage naar Noord en Midden gaat in die categorie, nog steeds niet in verhouding. Is het dan niet logischer om een hoger percentage dan 30 aan te geven bij deze categorie om een eerlijkere verdeelsleutel mogelijk te maken?

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter. Die verdeling in de staatjes ging over alle middelen voor cultuur, het totaal. Dit gaat over Cultuurplan Sub-infra. Onze verwachting met het hele staatje wat erachter staat, geturfd en in Excelsheets waar ik iedere keer met verbijsterend ontzag naar heb zitten kijken hoe dat hiernaast allemaal is uitgedokterd, is de verwachting dat daarmee iets meer ruimte komt voor Midden en Noord. Dat komt omdat het totaalbudget in die staatjes zit en die grafiekjes en hier kijken wij naar Cultuurplan Sub-infrastructuur wat wij als terminologie achter ons gaan laten.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Als reactie daarop, ik herinner mij de discussie die wij hadden in het vorige debat en waarin u stelde van, wij zitten dik boven de 25%, soms wel tot 44% in sommige

regelingen. Dat kan kloppen voor sommige gedeeltes. Ik merk omdat wij nu over deze verdeling spreken, en u zegt, nou 30%, daarmee trekken wij eigenlijk die verschillen al enorm op. Daarmee voelt die oneerlijkheid misschien nog wel groter dan als er nu verdedigd wordt, dat die 30% eigenlijk al een enorme vooruitgang zou moeten zijn voor Noord- en Midden-Limburg binnen deze regeling, terwijl die andere regelingen ook al een grote disbalans laten zien. De wens om naar een eerlijkere verdeling en dan bedoel ik dus niet een compensatie omdat de achterstanden in Noord- en Midden-Limburg al groot zijn, maar een inhaalslag te maken naar een iets eerlijkere verdeling, dan zou het toch logisch zijn dat wij op een percentage boven de 30% uitkomen.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Ik ga het nog even proberen en anders ga ik de ambtenaar het woord geven als u het goed vindt, want dan gaan we zo erg de details in, dat kunnen zij gewoon beter dan ik. Wat ik wel wil aangeven is, in de eerlijkere verdeling, wat ik zei, dat is het totaal aan cultuur. Bij de Cultuurplaninstellingen was het wat anders verdeeld, daar lag het zwaartepunt weer anders en daarom als wij Cultuurplan en Sub-infra samenvoegen, daarvan zijn wij nu van mening dat als je dat met 70/30 doet, je vijf plekken meer ruimte biedt voor Midden en Noord. De hoop is dat wij dat uiteindelijk ook straks kunnen gaan belonen en daarom hebben wij voor 70/30 gekozen. Zouden we voor 60/40 kiezen – wat wel kan – dan zijn wij bang dat wij dingen die heel betekenisvol zijn voor onze hele provincie maar toevallig vestigingsplaats Zuid hebben, niet kunnen belonen ten faveure van iets wat zich qua kwaliteit gewoon nog niet voldoende kan laten zien. Daarom zijn wij daar wat voorzichtiger in en hebben wij ervoor gezorgd dat wij voor vijf extra ruimte hebben en dat maakt dat wij steeds meer kunnen groeien naar een nog betere eerlijkere verdeling voor alle inwoners van de provincie. Nogmaals, als u liever heeft dat het 60/40 is, dan maken wij er gewoon 60/40 van. Alleen ik ben bang dat wij daarmee Zuid te kort gaan doen en Noord een beetje overvragen.

De voorzitter: Gaat u verder met uw verhaal.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, ik denk dat ik in het verhaal al heel veel aspecten heb genoemd. Even ten aanzien van wat mevrouw Koopman zei, het veld is nadat wij voor de eerste keer uw Staten hebben geconsulteerd en de behoefte was, kijk nu toch nog even hoe het veld hiernaar kijkt, is die hele slag zeker gedaan. Met het veld is zeker gesproken. Wij zijn ook nog verder in gesprek gegaan met de Cultuurtank, dat vonden wij zelf ook heel erg belangrijk. Zelfs vanuit Midden en Noord zeg ik u nogmaals – de vorige keer zei ik dat ook – is de wens niet om het zo te doen. Ze vonden het al heel wat en ze wilden op kwaliteit beoordeeld worden. Het is niet zo dat wij hiermee de bestuurders zeg ik – dat is wat anders dan de volksvertegenwoordiging, want dat is aan jullie – de bestuurders vonden het op de manier waarop wij het eerder deden, heel reëel, omdat zij juist de criteria kwaliteit liever zagen en op een andere manier dat dat culturele biotoop waar zij heel erg aan hechten en terecht, gestimuleerd wilden zien. Wij hebben het nu toch een beetje in elkaar kunnen fietsen door wel die vraag te beantwoorden, namelijk zorg ervoor dat het instellingen zijn die juist de aansluiting hebben bij Midden en Noord, zo hebben wij die wens een beetje kunnen integreren en dat vond ik juist een briljante vondst van onze staf. Dan heb ik volgens mij voorzitter, de vragen behandeld.

De voorzitter: Oké. Het was een behandeling in een termijn en wij hadden een voorbehoud gemaakt bij de vaststelling van de lijsten van moties en toezeggingen. Ik kijk toch even naar de commissie of u naar aanleiding van deze behandeling van mening bent dat de moties en toezeggingen rondom dit thema kunnen worden afgedaan.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Voor mij kan die worden afgedaan als die verdeelsleutel wordt aangepast naar 60/40. Als dat niet kan, dan moeten we even een methode zien

te verzinnen hoe wij tot een uitspraak komen over de verdeelsleutel. Dat kan eventueel per motie in een volgende Statenvergadering. Ik zou opteren om dat niet te hoeven doen, maar dat kan wel.

De voorzitter: Oké. Ik kijk even of de rest van de commissie het daarmee eens. Mevrouw Absil.

Mevrouw Absil (CDA): Wat ons betreft is de uitleg voldoende, want als wij nu even samenvattend, even checken of wij hem goed scherp hebben, als wij nu naar 60/40 gaan, gaat dat ten koste van andere goede kwalitatieve initiatieven, terwijl die andere er nog niet zijn. Dan zouden wij geld laten liggen en dat kan ook niet. Wij zien dit als een heel goede stap in de goede richting en wat ons betreft kunnen we daar nu mee voort.

De voorzitter: Mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman (VVD): Nou mevrouw Absil, u heeft het uitstekend verwoord en daar sluit ik mij geheel bij aan. Dat was ook wat ik net in mijn eerste woordvoering zei, inderdaad, dit is een mooie stap om op weg te gaan. Als het veld het niet vraagt en dat is ook al eerder zo gebleken, is het een beetje jammer dat dan toch weer doorgedramd wordt op 60/40.

De voorzitter: Oké. Nou zie ik een heleboel vingers.

De heer Van der Valk (SP): Ja, voorzitter, ik sluit mij aan bij de woorden van mevrouw Koopman en zeker bij mevrouw Absil, met dien verstande dat het slim en verstandig zou zijn om zowel de schadelijke effecten voor Zuid als de positieve effecten voor Noord te blijven monitoren. Als daar wat wringt, dat wij het dan weer hier opnieuw op de agenda hebben. Dan nu niet vast gaan pinnen op 40/60. Het voorstel dat er nu ligt, heeft onze instemming.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Hoewel ik in eerste instantie voor 60/40 heel veel sympathie heb, is mijn gedachte eigenlijk in zoverre veranderd dat ik gehoord heb dat als het echt moet, dan kan Noord bij wijze van spreken meer krijgen als Zuid laat liggen. Dan kan het nog verschoven worden zonder dat daar een extra bijeenkomst voor nodig is om uit te vogelen of dat kan. In feite kunnen ze altijd nog op hun wenken bediend worden als wij daarmee instemmen. Zo heb ik het ten minste begrepen van de Gedeputeerde.

De voorzitter: De vraag was, wilt u dat wij de moties afdoen. Het is niet een tweede termijn dit.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ja, sorry, maar ik wilde even zeggen waarom wij nu toch de motie afdoen. Gewoon even een verklaring.

De voorzitter: Afdoen, oké. Meneer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Dank u wel, voorzitter. Wij volgen de heer Kuntzelaers, want het gaat ons nu niet om hoeveel middelen die wij wel of niet ter beschikking hebben, maar het gaat om de systematiek waarmee wij verdelen. Daarom willen wij toch vasthouden aan die lijn.

De voorzitter: Oké. Ik hoor een aantal fracties die de moties nog even willen aanhouden. Ik hoor een aantal fracties zeggen: afdoen. Meneer Kuntzelaers?

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, we zouden de motie kunnen afdoen, want ik proef dat wij anders in een soort vreemde spagaat terecht gaan komen, dat wij bij de volgende Statenvergadering met een

motie zullen komen, dan kunnen we ook die weging maken of er een meerderheid is voor de 60/40 variant. De vraag is alleen of dat in het tijdspad van het College een haalbare kaart is, want dat is wel even iets wat van belang is.

De voorzitter: Dat is een goede vraag aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter. Dat zou ik echt, ik krijg hier een soort staf in paniek zeg ik u heel eerlijk. Wij moeten het vaststellen, wij zetten het veld gewoon in een soort vaagheid neer. Ik hoor heel graag vandaag als het mag, gaan we met 70/30 en de argumentatie die ik net gaf, of gaan we met 60/40? Ik wil echt indringend het verzoek doen dat wij op pad worden gestuurd met dat geluid, zodat wij daar in die regeling daadwerkelijk mee verder kunnen.

De voorzitter: Ja, u hoort het heel graag vandaag. Ik begrijp, u zit onder tijdsdruk. Ik ga even overleggen met de griffie hoe wij dit het beste kunnen oplossen, want ik wil ook nu niet hier in een commissie een soort stemming organiseren. Dat lijkt mij ook onverstandig.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter, mogen wij tien minuutjes schorsing.

De voorzitter: Zeker, wij schorsen tien minuten. Mevrouw Koopman, wij willen de kat niet op het spek binden. Dank u wel.

[SCHORSING]

De voorzitter: Goed, als iedereen weer zijn plaats inneemt, inclusief Koekie met zijn knuffel, ons meest gewaardeerde commissielid, Koekie. Goed, ik begrijp dat er nog een extra toelichting nodig is van de zijde van Gedeputeerde Staten, mevrouw Van Toorenburg, aan u het woord.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Dank u wel, voorzitter. We hebben net nog even met elkaar gesproken omdat er echt wel een zorg is en die heb ik tot mij door laten dringen, ik begrijp nu waar die vandaan komt. Dat we het als een soort heilige graal hebben, die 70/30 en als er meer middelen komen, dan gaat het naar de verhouding 70/30 terwijl de wens van uw Staten is dat wij er echt alles aan doen om Midden en Noord meer te stimuleren. **Ik ga een manier bedenken waarop ik in deze regeling kan toevoegen dat als er additionele middelen zijn, dat die geoormerkt worden voor Midden en Noord om ervoor te zorgen dat zodra we nog iets meer ruimte hebben, wij die altijd ten gunste van Midden en Noord zullen laten komen, omdat als je naar de totale middelen kijkt, er toch nog steeds het gevoel is dat er meer naar Zuid gaat en dat is gewoon niet de wens van uw Staten. Die toezegging doe ik graag**, ik moet wel even kijken waar wij het neerzetten, maar in ieder geval is die bij deze in het verslag opgenomen. Ik ga proberen ervoor te zorgen dat u deze toezegging ook op andere plekken herkent.

Mevrouw Koopman (VVD): Voorzitter, even een vraag. Ik weet gewoon niet, maar mag dat juridisch?

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, ja, dat mag zeker. Dat hebben wij bijvoorbeeld nu ook gedaan met extra gelden die zijn gekomen voor corona. Konden we ook kijken, waar kunnen wij die het beste inzetten, waar dat het hardste nodig is, dus als wij extra middelen hebben en u vindt het goed, want u bent degene die uitmaakt of wat wij hier als Gedeputeerde Staten doen, uw steun krijgt. Juridisch kan het zeker.

Mevrouw Jiménez Hastenrath (PVV): Voorzitter, dank u wel. Dus dat wordt dan nog teruggekoppeld naar Provinciale Staten en wij stemmen dan erover of het dan gebeurt of niet. Of is dat dan gewoon echt wat u mag doen?

De voorzitter: Ik kan mij voorstellen dat er wel nog een mededeling komt, waarin u aankondigt dat wat u hebt toegevoegd…

Gedeputeerde Van Toorenburg: Een mededeling of iets anders, ik moet even kijken hoe ik het het handigst kan doen, maar uw wens is wat wij doen. Wij zorgen ervoor dat het helder wordt. Met in de mededeling bij de vaststelling van de regeling hoort, dat is waarschijnlijk de slimste manier om het te doen. Dan kunt u verwijzen naar deze toezegging. Als deze niet gestand wordt gedaan, dan zijn wij toch de uwe denk ik.

De voorzitter: Dat denk ik ook. Wilt u nog een datum aan deze toezegging koppelen? Wat is de bedoeling?

Gedeputeerde Van Toorenburg: We gaan echt proberen het dit kwartaal nog te organiseren. Dat moet wel lukken denk ik, dus voor 1 april.

De voorzitter: Oké. Dan zou mijn voorstel zijn om de moties en toezeggingen die nu onder voorbehoud zijn afgedaan, om die af te doen, want er ligt een nieuwe toezegging en daarop kunt u uw controlerende taak verder loslaten. De heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Voorzitter, ik hoor de gedeputeerde zeggen, het eerste kwartaal, 1 april, maar dat lijkt mij een beetje onhandig want 15 maart zijn er nieuwe Staten. Ik zou het fijn vinden als dit dossier gewoon echt niet voor de nieuwe Staten wordt doorgezet. Maak er 15 maart van of zo.

De voorzitter: Is dat voor 15 maart haalbaar?

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, dan moet ik echt een losse mededeling maken, anders wordt het een soep. Dan maak ik liever een losse mededeling waarin ik de toezegging die ik vandaag heb gedaan, nog een keer opschrijf.

De voorzitter: Oké, helder. Dan gaan wij zo afconcluderen. Dan denk ik ook dat wij dit uitvoerig hebben besproken. Dan gaan wij over naar agendapunt 7.2.

T 9248 Gedeputeerde Van Toorenburg zegt toe PS vóór de verkiezingen een mededeling portefeuillehouder te sturen waarin wordt aangegeven dat indien er extra Rijksmiddelen voor Cultuur beschikbaar komen, welke niet specifiek gelabeld zijn, deze ten goede zullen komen aan de regio's Noord- en Midden-Limburg.

7.2. Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

De voorzitter: Er zijn geen rondvragen ontvangen. Dan kom ik bij agendapunt 8.

8 SAMENLEVING

8.1. Geleerde lessen van de Sociale Agenda Limburg – een beknopte procesevaluatie

De voorzitter: Naar aanleiding van aanbeveling 1516 uit het onderzoeksrapport over de Sociale Agenda heeft het College bijgaande procesevaluatie opgesteld. De vraag is wat de commissie van deze evaluatie vindt en of hiermee is voldaan aan de aanbeveling. Daarbij kunt u ook aanhaken op het volgende agendapunt, de informatiepositie Provinciale Staten, want een van de geleerde lessen uit deze evaluatie is het blijven inzetten op het betrekken van Provinciale Staten bij de voortgang van projecten. Wie van de commissie mag ik daarvoor het woord geven? We behandelen dit onderwerp in een termijn en dat moet u doen in drie minuten en daarna heeft de Gedeputeerde vijftien minuten om te reageren. Wie wenst het woord?

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Dank u wel, voorzitter. Ik vond het heel erg jammer dat ik met zwangerschapsverlof was toen de Sociale Agenda meer inhoudelijk behandeld werd, want we hebben natuurlijk een heel interessante geschiedenis. De provincie moet zich bezighouden met de Sociale Agenda, dat dateert uit de jaren 90 toen bij het bestaansrecht van de provincies een vraagteken werd gezet. Dus wij gingen in overlevingsstrategie en wij gingen ons bemoeien met maatschappelijke vraagstukken. Dat werd gekenmerkt door heel grote ambitieuze doelen te stellen. Dat is natuurlijk een heel menselijke reflex en je wilt zoveel mogelijk mensen helpen. Je wilt gewoon recht doen aan besteding van publieke middelen in de maatschappij. Maar ja, die heel ambitieuze doelstellingen zijn vaak moeilijk te realiseren voor de provincie, want wij hebben de bevoegdheden niet en wij hebben vaak de instrumenten ook niet. Dat is iets wat wij terugzien in deze beknopte procesevaluatie. Natuurlijk als wij gaan meten hoe succesvol wij zijn, daar staat eigenlijk heel weinig concreets in. Het gaat vooral over resultaten die geleverd zijn, er wordt ingezet op het behalen van resultaten. Wij hebben een rapport met geleerde lessen, kennisuitwisseling, verspreiden van opgedane kennis en kennisbehoud. Ik denk dat wij ons de vraag moeten stellen, is dit de meest verantwoordelijke manier? Is dit wat wij willen van de Sociale Agenda? Ik denk dat wij in de toekomst een heel moeilijke tijd tegemoet gaan, de volgende Staten zitten met hoge energierekeningen, de inflatie, de maatschappelijke problemen gaan veel groter worden. Ik denk dat wij daarom enorm moeten gaan inzetten op doeltreffendheid in de Sociale Agenda. Ik vraag aan de Gedeputeerde, als wij concretere doelen voor onszelf gaan stellen, of dat misschien doeltreffendheid en dan ook een stukje efficiency, of dat misschien een positieve uitkomst zou kunnen zijn voor de toekomstige Staten en de nieuwe Sociale Agenda. Ten tweede wil ik even heel specifiek ingaan op een van de aanbevelingen in het rapport. Dat ging met name over communicatie en dat wij onze successen meer moeten gaan uitdragen. Dan wil ik toch even aan de Gedeputeerde vragen, communicatie kost natuurlijk weer geld. Komt dit ook weer uit de Sociale Agenda? Gaan wij een beetje onszelf een schouderklopje geven met geld uit de Sociale Agenda dat misschien ergens anders beter besteed zou kunnen worden? En dan misschien met de vraag, zou dat niet onder gewone communicatie moeten vallen vanuit het bestuur naar de burger over wat wij als Provincie wel en niet doen. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Bijnen.

De heer Van Bijnen (PVV): Voorzitter, dank u wel. Een klein momentje, hoor. Ik was net iets aan het opslaan, dus vandaar dat hij vastloopt.

De voorzitter: Neem de tijd, komt goed.

De heer Van Bijnen (PVV): Daar is tie. Effe kijken. Ten eerste wil ik in ieder geval namens de PVV benadrukken hoe belangrijk en bijzonder het toch is dat wij als Provincie Limburg een Sociale Agenda hebben. Dat in de eerste plaats. En die trendbreuk, wanneer wordt die gerealiseerd? Naar ons idee is het natuurlijk iets van de heel lange termijn, maar op het moment dat we dit blijven continueren, kan die uiteraard uiteindelijk gerealiseerd worden. Het is in ieder geval van groot belang om het in de

toekomst voort te zetten maar dan wel rekening te houden met de geleerde lessen uiteraard. Hierbij is samenwerking een belangrijk onderwerp, het samenbrengen van de initiatiefnemers en partners is uiteraard de sleutel tot succes. Ervaringen delen en samen optrekken in gelijkwaardige doelen. Als aanjager kan de Provincie successen overbrengen richting andere gemeenten, zodat in ieder geval goedlopende projecten over heel de Provincie kunnen worden uitgerold. Hierbij is het van belang dat initiatiefnemers een vast aanspreekpunt hebben bij de Provincie. Doelen moeten helder zijn en er moet ruimte zijn voor nieuwe ideeën en bijsturing indien een project het nodig heeft. Het vertrouwen mag zeker gegeven worden aan de initiatiefnemers, echter is monitoring wel van belang. Samenwerking met de zorgverzekeraar is uniek, zo valt ook te lezen in het stuk en ook hiervan hopen wij dat dit in de volgende termijn bij de Sociale Agenda wordt voortgezet. Tot slot zien wij wel staan dat de procesevaluatie is uitgevoerd, terwijl een groot aantal projecten nog in uitvoering was, bij respondenten, interne medewerkers en uitvoerders, dus ja, er zitten geen ervaringen bij van deelnemers. Dat is ook lastig natuurlijk op de korte termijn. Misschien is dat wel iets voor de toekomst om mee te nemen, mits natuurlijk de deelnemers daarmee instemmen en dat de privacy van de deelnemers gegarandeerd is, om dan in ieder geval te komen tot een evaluatie waarbij deelnemers hun meningen kunnen delen. Dat lijkt mij in ieder geval voor onze positie van belang. Tot zover.

De voorzitter: Dan gaan we naar de rij daarachter en dan kijk ik naar mevrouw Dieudonné-Klassen van LOKAAL-LIMBURG.

Mevrouw Dieudonné-Klassen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u voorzitter. Het is duidelijk te lezen in de stukken dat de Sociale Agenda een positieve draai kan geven aan de gezondheid en participatie van de burgers in Limburg, maar ja, zoals mevrouw Kerseboom al aangaf, vraag ik mij ook af hoe wij dit eigenlijk gaan verwezenlijken in de praktijk, want wij hebben namelijk niet de bevoegdheden om dit ook daadwerkelijk juridisch in te bouwen, om het zo maar te zeggen. Maar natuurlijk, ik neem wel mee als toevoeging dat misschien het College de projectsuccessen mee kan nemen als verbinder in de samenleving om de initiatiefnemers te kunnen ondersteunen. Dus dit graag als een punt mee te nemen. Dank u.

De voorzitter: Dan gaan we over naar de VVD, mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk heeft de heer Van Bijnen het goed verwoord. Het enige dat ik wil aangeven is verder dat de VVD ook de Sociale Agenda van belang vindt, in die zin dat ook gebleken is in de Collegetour dat de trendbreuk een kwestie van lange adem is. Ik denk dat het heel belangrijk is dat ongeacht van welke partij je bent, dat ook in de volgende termijn in ons achterhoofd te houden. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we over naar het CDA, mevrouw Absil.

Mevrouw Absil (CDA): Dank u wel, voorzitter. Dit is eigenlijk naar aanleiding van het advies van de Controlecommissie, daar hebben wij toen ook met elkaar over gesproken van, hoe zou je nu op een goede manier daar een vervolgactie aan kunnen geven. Prima dat dit stuk vanuit Gedeputeerde Staten er ligt, daar wil ik zo iets over zeggen. Neemt niet weg dat we destijds ook hebben gezegd, we zouden het daar ook met elkaar als Provinciale Staten over moeten hebben richting volgende periode. Wat willen wij weten, wat zijn onze gewenste effecten? Kunnen we dat meetbaar maken? Hoe gaan wij daar in de toekomst mee om? Dus dank aan het College maar toch ook nog wel huiswerk voor onszelf, omdat wij als CDA absoluut de geleerde lessen graag willen omarmen. Goed dat vanuit het perspectief vanuit het College gekeken is van, hoe moeten wij ons als Provincie tot dit domein verhouden, met name als verbinder partijen bij elkaar roepen, wat moeten wij dan slimmer, nog

anders doen? Dus eigenlijk het finetunen van hoe je je als Provincie opstelt. Prima. Wat ons betreft zouden wij nog wat meer moeten willen kijken naar wat moeten wij meer of minder doen, dus meer naar de wat, om die gewenste trendbreuk te kunnen bespoedigen. Wij weten dat het een lange adem heeft. Wij weten ook dat de uitkomst, de effecten niet altijd meetbaar zijn. Wij willen juist ook niet – dat hebben wij de vorige keer ook aangegeven – dat instanties of organisaties buitenproportioneel moeten gaan meten om ons te bedienen. Het gaat er meer om van, hoe in samenhang met andere interventies kunnen wij die uitkomst, die effecten buiten zoveel mogelijk versterken. Wij zien bijvoorbeeld al dat prenatale zorg wel verbeterd is. Dus wij zouden graag een reflectie van het College hebben, zeker in dat overdrachtsdocument, hoe kunnen wij wat meer in staat gesteld worden als Provinciale Staten welke doelgroepen wij nog meer moeten gaan bedienen. Wij hebben eerder als CDA gevraagd, kijk ook naar ouderen in de Sociale Agenda. Er is gekozen, dat kan heel goed zijn, om met name op jeugd te concentreren, maar ook daar zouden wij wat meer de afwegingen van willen zien in de toekomst. Wat is nu wijs om die trendbreuk zo snel mogelijk te doorbreken? Waar zijn de meeste effecten te verwachten? Wij hebben in het begin van deze periode gevraagd om minder onderzoek, meer impact. Dat hebben wij de vorige keer al gezien, dat is nu ook echt wel gelukt en daar zijn wij blij om en complimenten aan het College en de organisatie dat dat gelukt is. Er is veel meer gekeken naar samenredzaamheid. Wat ons betreft mag het in de volgende periode nog een tandje meer, omdat kwetsbaarheid nooit zelf oplosbaar is. Daar heb je altijd je netwerk en omgeving voor nodig. Dat zouden wij nu al mee willen geven, maar ook een reflectie van het College hoe kunnen wij nog beter als Staten op die effecten buiten, want daar is het ons om te doen, hoe kunnen wij meer in stelling gebracht worden om daar de goede keuzes te maken. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dan gaan we over naar D66, de heer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Voorzitter, dank u wel. D66 vindt het belangrijk dat de Provincie zich ook de afgelopen periodes heeft ingezet voor de Sociale Agenda en voortzetting vinden wij ook erg van belang. De evaluatie levert ons prima aanbevelingen op voor het overdrachtsdossier. Wat ons betreft mogen ze daar ook in landen, dan kunnen de nieuwe Staten in het sociale domein een rol blijven vervullen en dan wel met alle zaken die wij de afgelopen periode ervan geleerd hebben. De Provincie kan blijven helpen bij innovatie, onderzoek, monitoring van initiatieven, zaken waar gemeenten soms toch te klein voor zijn om op eigen houtje op te pakken. We kunnen ook bezig blijven met ondersteuning van goede projecten op dat vlak en blijven werken aan de trendbreuk. Dat hebben wij al een aantal keren voorbij horen komen, dat is een verhaal van de lange adem. Dan met betrekking tot de informatiepositie van Provinciale Staten, vragen wij ons af of het misschien goed zou zijn om in het kader van de Sociale Agenda te rapporteren zoals wij dat bij mobiliteit doen met IPML. Dan ontvangen Provinciale Staten eigenlijk op gezette tijden een geactualiseerd overzicht van wat er allemaal loopt binnen die Sociale Agenda, kan dat ook in werksessies met elkaar worden besproken voordat het in de commissie landt. Alleen moeten wij dan wel met elkaar kijken hoe dat instrument precies kadert, maar ik kan mij voorstellen iets in de richting van IPML. Ik zou graag horen hoe het College daar tegenaan kijkt.

De voorzitter: Dan gaan wij over naar de SP, de heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Dank u wel, voorzitter. Ja, de SP is natuurlijk groot pleitbezorger van de Sociale Agenda, we hadden natuurlijk ook al uit de vorige Staten een leidende rol in dit dossier. Ik verbaas mij wel een beetje over de houding van mijn rechtste collega's ten aanzien van dit dossier, met name als het gaat over communicatie. En ik begrijp, het geld moet niet naar communicatie maar het moet uiteindelijk naar de projecten. Maar het draagvlak daarvan valt of staat natuurlijk wel met bekendheid en helderheid. Als ik de willekeurige Limburger in de straat vraag, kent u de Sociale

Agenda? Dan wordt er wat verbazingwekkend naar mij gekeken, dus ik denk dat de communicatie wel een enorm belangrijk iets is, te meer ook omdat dat mogelijkheden geeft tot ingang tot die projecten enzovoorts.

De voorzitter: Er is een interruptie van mevrouw Kerseboom.

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp natuurlijk de zorgen dat als je een willekeurige Limburger vraagt, wat is de Sociale Agenda, dat daar heel weinig mensen antwoord op kunnen geven. Dat is historisch vergelijkbaar met als je mensen vraagt, wat doet de Provincie? Daar weten ook heel weinig mensen het antwoord op. Daarom is eigenlijk mijn voorstel, laten wij dat dan gewoon combineren, dat het gewoon onder bestuur valt. We communiceren al naar de burger wat de Provincie doet, laten wij dat daar gewoon aan toevoegen, liever dan dat het geld uit de Sociale Agenda komt. Dat was eigenlijk mijn voorstel en het is eigenlijk verheldering.

De heer Van der Valk (SP): Daar vindt u mij wel, want ik vind dat het geld uiteindelijk naar de projecten moet en niet naar mooie folders enzovoorts, die dan uiteindelijk ergens op een stapel belanden of in de oud papierbak. Dat is geenszins mijn betoog. Maar de bekendheid van de individuele projecten en een voorbeeld is de gezonde basisschool, wat echt goed landt en wat echt diep in de samenleving uiteindelijk zijn beslag kent en waar het uiteindelijk ook gewaardeerd wordt en de effecten ook meetbaar zijn. Dat zie je echt terug in die gezinnen, enzovoorts. Dat vind ik wel een lief ding waard. Ik ben wel groot voorstander om de communicatie en bekendheid, ook van de andere projecten en bij die andere partijen, goed in te blijven zetten.

De voorzitter: U roept vragen op. Mevrouw Absil.

Mevrouw Absil (CDA): Voorzitter, ik lees het hier als communicatie juist bij partners in het veld, hoe kunnen wij samen die verbetering aanbrengen. Als uw vraag is, kunnen we ook meer communiceren, zodat iedereen op straat daar ook weet van heeft, bijvoorbeeld de gezonde basisschool van de toekomst, de vraag is, hoe effectief dat is. Ik denk even aan de basisschool van mijn eigen kinderen. Daar heeft de gezonde basisschool van de toekomst jarenlang gemeten, maar dat is een heel andere situatie dan bijvoorbeeld in Parkstad. Daar zie je dat zij bijvoorbeeld met lunches of ontbijt, dat dat zo incidenteel is, dat kinderen zonder ontbijt of lunch naar school komen, dat zij dus op andere dingen willen inzetten. Volgens mij is het veel belangrijker dat de organisaties de meest slimme dingen doen op de plekken waar het het meest nodig is dan dat ik als ouder weet, oh, mijn kind zit op een gezonde basisschool van de toekomst. Het gaat erom dat de kinderen dat krijgen wat ze nodig hebben.

De voorzitter: Wat was uw vraag?

Mevrouw Absil (CDA): Mijn vraag is, met uw oproep om meer te communiceren, denk ik dat daar een groot spanningsveld gaat ontstaan. Hoe ziet u dat?

De heer Van der Valk (SP): Voorzitter, ik pleit helemaal niet voor eenheidsworst, ik pleit voor diversiteit en daar waar je op bepaalde manieren impulsen doet op basis van de Sociale Agenda omdat die op die plek nodig zijn, heel veel andere plekken niet of op een andere manier invulling behoeven, dat dat prima is. Daar hoort ook communicatie bij. Dat je het op de ene plek wel inzet met een gezonde basisschool met alles erop en eraan en op een andere plek dat wat minder zou doen of op een ander aspect wat meer energie erin steken. Ik pleit voor diversiteit, omdat wij natuurlijk ook niet eenvormig zijn.

De voorzitter: Vervolgvraag van mevrouw Absil.

Mevrouw Absil (CDA): Ja, want u pleit ook om die communicatie juist uit te breiden als ik u goed begrijp, dat wil ik eigenlijk graag weten, juist naar buiten organisaties, maar gewoon de burger op straat. De vraag is hoe effectief dat is. Hoe ziet u dat voor zich?

De heer Van der Valk (SP): Dat weet ik niet, ik weet niet in hoeverre je de effectiviteit op dit moment kunt zien. Wat ik wel merk is dat als je achterbannen spreekt, instanties, scholen, GGD's enzovoorts, dat zij wel zeggen van, wij moeten ontzettend ons best doen om ingangen die wij hebben op basis van de Sociale Agenda, projecten, maatregelen, activiteiten, thema's, evenementen, dat wij daar ontzettend veel moeite voor moeten doen om die bij het grote publiek bekend te krijgen. Die ingang mag wat ons betreft groter en sterker en als de Provincie daar een faciliterende rol in kan spelen en dat lees ik ook uit de communicatie, dan moeten we dat zeker niet laten.

De voorzitter: Vervolgt u uw verhaal.

De heer Van der Valk (SP): Ja, voorzitter. Ik was eigenlijk al aan het afronden. Wij hebben natuurlijk een paar maanden geleden al een effectmeting mogen zien en daarin blijkt gewoon en dat zeggen de voorgaande sprekers ook, dat het een proces van de lange adem is. Die trendbreuk gaan wij niet in vijf jaar oplossen. Dat is een project van meerdere generaties. Armoede is overerfelijk, dat is hardnekkig. Ongezondheid is overerfelijk, is hardnekkig, dus wij moeten ook hardnekkig zijn in de weg die wij ingeslagen hebben om die trendbreuk mogelijk te maken. Dat is wat ik ook lees. Wat ik daar bij de rol van de Provincie nog mis, want er wordt gezegd, er is sprake van een verbinder en een actieve partner, de echte aanjaagrol, dus ook de signalering. Er wordt gezegd van, we moeten blijven evalueren en we moeten blijven monitoren. Als je dan dingen ziet van, die doen wij goed of die kunnen beter, dat je dan als Provincie een leidende rol pakt. Dat zou ik graag nog aan het stuk toegevoegd zien. Dat was het in mijn termijn.

De voorzitter: Dan gaan we over naar 50PLUS.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Voorzitter, dank u wel. De Sociale Agenda is voor 50PLUS een heel belangrijk onderwerp geweest. Het stond niet voor niets als speerpunt in ons verkiezingsprogramma. Er gebeurde heel, heel veel en wij hebben er ook van geleerd. Niet alle projecten zijn afgerond. Liever zou ik zeggen dat alle projecten stevig in de schoenen staan, maar dat ze goed onderhouden moeten worden. Goed glimmend gepoetst zodat ze tegen een eventueel stootje zouden kunnen. Projecten die wel afgerond zijn, hebben iets in beweging gezet. Ik zie hier de gezonde basisschool, er hebben al heel veel basisschoolleerlingen genoten. Voor sommige kinderen is wat ze daar voorgeschoteld kregen, niet vanzelfsprekend. Kaas en vlees ging nog, maar snoeptomaatjes, komkommers, nog nooit van gehoord, en ze zijn nu wel een vanzelfsprekendheid. Het fijne is en dat weet ik zeker, ook bij de leerlingen thuis. De kinderen geven daar door wat ze op school leren eten en laat dat nou net de bedoeling zijn. Dit is dus echt een schot in de roos. Dan samen tegen eenzaamheid. Dat is een project dat door heel veel senioren gevolgd is en dat aarzelend groeit. Niemand geeft immers graag toe dat hij of zij eenzaam is. Vanuit de buurthuizen groeien de kookclubs, handwerkclubjes en bovenal vriendschap. Een schot in de roos dus. Op touw gezette projecten in de samenleving zorgen voor perspectiefveranderingen in de samenleving. Zorgden voor een trendbreuk in het algemeen, maar in gezondheid, participatie en gezonde levensstijl in het bijzonder. Er is nu al winst, dat wil dus zeggen dat op langere termijn meer winst ontstaat en ook economische voordelen. Ik heb nu twee woorden genoemd, langere en termijn. Als we nu het mes in het spreekwoordelijke varken laten steken, dan hebben we paarlen voor de zwijnen gegooid. Dan is al

onze geïnvesteerde moeite en al ons geïnvesteerde geld helemaal voor niks geweest. Wij zullen deze Sociale Agenda warm aanbevelen bij de volgende Staten en doorgeven. Nu stoppen zou echt jammer zijn. We bereikten al veel maar we moeten nog veel meer bereiken, willen we een samenleving krijgen waar iedereen op waarde geschat wordt, weinig tot geen jeugd op school buiten de boot valt en doen de leerlingen dat toch, dan moet er een vangnet zijn, zodat hij of zij niet in de problemen komt. Tot slot, in deze Sociale Agenda was ruimte om te experimenteren, te innoveren en te onderzoeken en heel belangrijk, investeren in bewezen interventies. Laten we dit vooral aan onze opvolgers doorgeven. 50PLUS zal er mits de kiezer dat wil, de volgende vier jaar zeker weer voor gaan.

De voorzitter: Dan ga ik over naar de Partij voor de Dieren, mevrouw Strik.

Mevrouw Strik (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Allereerst willen wij graag de Controlecommissie bedanken voor de beknopte procesevaluatie, want ondanks de beknopte aard van het onderzoek, zijn de geleerde lessen die wij eruit kunnen trekken, waardevol en van belang voor de toekomst van de Sociale Agenda in Limburg. Een toekomst waarin de Partij voor de Dieren hoopt dat de Sociale Agenda nog verder groeit en bijdraagt aan een trendbreuk in Limburg en aan een ‘closing of the gap’ tussen Limburg en de rest van Nederland. Eerder pleitten wij al voor evaluatie als leerproces, bepalen wat er goed en fout gaat en waarom, in plaats van de focus op harde meetbare resultaten. Het is dan ook erg fijn om te lezen dat er wordt aanbevolen te richten op inspanningsverplichtingen en zo ruimte te bieden voor flexibiliteit. Want om een trendbreuk in Limburg te realiseren, hebben we creativiteit, flexibiliteit en vernieuwing nodig. Geen dichtgetimmerde procedures, uitgekiende doelstellingen, al te veel bemoeienis van de Provincie. Nieuwe ideeën en projecten krijgen niet de ruimte te floreren, als we krampachtig vast blijven houden aan regels en procedures en bang zijn om fouten te maken. Gezien de urgentie van de maatschappelijke kwesties in onze Provincie, is het soms beter om dingen gewoon te doen en te laten gebeuren, dan ze tot in treurnis van tevoren uit te willen meten en kostbare tijd te verliezen zonder te handelen. Dus laten wij het initiatiefnemers en projectleiders vooral niet al te moeilijk maken en hen vooral steunen in het doen waar zij goed in zijn. Als laatste wil ik graag mijn waardering uitspreken voor de Collegetour in november. De punten die de sprekers toen al aanhaalden, komen nu ook terug in de aanbeveling van de Controlecommissie, wat volgens mij betekent dat we op de goede weg zitten. Ik hoop dan ook ten zeerste dat de Sociale Agenda opnieuw een grote rol mag spelen in het realiseren van een gezond en gelukkig Limburg in de aankomende bestuursperiode. Dank u wel.

De voorzitter: Tot slot kijk ik even of Samen voor Limburg het woord wenst? Nee, oké. Dan is het woord aan Gedeputeerde Staten. U heeft vijftien minuten.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de complimenterende woorden die wij vandaag hebben gehoord over hoe Limburg en dat bent u zelf, zo goed met de Sociale Agenda is bezig gegaan in de tijd. Aanvankelijk natuurlijk was het nog duizend bloemen bloeien om te kijken wat kunnen we nou doen om de Limburgfactor op een positieve manier te beïnvloeden en later wat meer focus op wat is nou bewezen effectief. Zo zijn we verder gegaan. Maar het is wel heel erg waardevol dat juist in Limburg deze beweging is ingezet om natuurlijk aan de ene kant de logische feiten er zijn. Wij hebben een aantal plekken in Limburg waar de gezondheidsachterstanden groot zijn. Wij zien een beweging die heel kernachtig is en ook wel doorrolt door onze hele Provincie om er juist voor te zorgen dat wij jongeren een heel kansrijke start geven en het vervolgens doorpakken op bijvoorbeeld het mbo en doorpakken als mensen wat ouder zijn, dat ze op allerlei manieren aangehaakt blijven. Ik ben altijd een beetje aarzelend wanneer het beeld ontstaat dat wij als Provincie ergens geen bevoegdheden hebben, want soms doe je iets niet met bevoegdheden. Wat wij hier in Limburg juist heel erg goed doen, is die verbindende rol van de Provincie pakken wat misschien in

een andere provincie weer door heel grote steden wordt gedaan. De eigenheid van Limburg is dat wij een Provincie hebben, een historisch bestuur dat zich heel erg betrokken weet bij alle gemeenten en de thema's van de GGD's en dergelijke, waardoor de Provincie die verbindende rol kan spelen, hier en daar een beetje kan entameren waardoor andere partijen het weer oppakken en het zo verdergaat. Dat is juist een heel krachtige manier waarop deze provincie dat doet. Soms gaat het echt over meer dan hebben we bevoegdheden, hebben wij instrumenten, omdat het natuurlijk misschien niet de kerntaken zijn, maar het zijn wel heel belangrijke zaken die in Limburg spelen. Dat maakt ook wel dat wij juist vanuit Limburg zo hard op de trom slaan wanneer het gaat over de verdeling van het Provinciefonds. Er zijn landelijk natuurlijk allerlei discussies over en wij hebben altijd gezegd vanuit Limburg, wij willen echt het autonoom gebied houden qua financiering van de Provincie, want wij willen als Provincie onze eigen keuzes kunnen maken, daar waar het hardst nodig is. Dat doen wij hier in Limburg vooral op die Sociale Agenda en op het thema waar wij het net over hadden, cultuur. Dat even wat opening betreft. Daarnaast hebben wij met elkaar een heel traject ingezet om eens te kijken wat werkt, wij hebben de effectmeting en een heel betrokken trainee die hier vol trots bij zit en terecht. Hij heeft zich hierin vast gebeten, een aantal van die projecten er uitgehaald en eens met mensen gesproken, wat kunnen wij hier nou uit leren. Dat is wat voorligt. Het is een van de vele manieren om erachter te komen, doen wij in Limburg de goede dingen en hoe maken wij dat nou zo effectief mogelijk. Dan zit het op een aantal punten, sommige worden er door u uitgehaald en dat is heel goed, bijvoorbeeld de communicatie. Dan begin ik bij de eerste vragensteller, moet dat nou met communicatiebudget apart van de Sociale Agenda. Ik denk nee, het gaat over veel meer dan alleen maar middelen als een soort communicatieplan. Aan de ene kant hebben wij alles wat wij qua communicatie hebben als Provincie zelf, Branding Limburg, wat is hier belangrijk. Daar speelt dit een rol bij, maar het speelt bijvoorbeeld ook een rol wanneer wij onlangs de eerste bustour hebben gedaan langs een aantal plekken van de Sociale Agenda en die wij binnenkort weer gaan doen. De Collegetour waar aandacht voor was. Aanstaande zondag zal ik op de televisie iets proberen te vertellen over de Sociale Agenda. Communicatie is echt veel meer dan een kostbaar plan, daar ben ik nooit zo heel erg, het is soms nodig, maar er is veel meer nodig dan alleen maar echt strikt genomen communicatiemiddelen. Het gaat ook over, zijn wij zelf met elkaar de ambassadeur van de Sociale Agenda. Het past bij de rol van de Provincie om echt de partner te zijn en soms ook andere mensen dingen laten vertellen als er goede ervaringen zijn. Bij bijvoorbeeld de bibliotheek is het belangrijk dat de bibliotheken daarop naar voren gaan, soms zelfs prijzen krijgen omdat zij het zo goed doen. Er zijn allerlei manieren van communicatie. Dat zie ik heel breed en daar kwam vanuit Forum voor Democratie een vraag over. Daarin moeten wij onze successen wel uitdragen. Dat hebben wij bijvoorbeeld heel goed gedaan ten aanzien van de gezonde basisschool. Dat is een landelijk thema geworden en overal opgepakt. Wij hebben kansrijke start op een heel goede manier hier in Limburg opgepakt, wat natuurlijk wel aan de ene kant al vanuit Den Haag kwam, maar juist de manier waarop dat hier gaat, is ook weer een voorbeeld voor elders. Zo kun je je eigen succes heel goed uitdragen, dat is iets wat wij zeker moeten doen en zo doeltreffend mogelijk. Ik denk wel dat je soms wat ook in de Sociale Agenda is gebeurd, steeds meer focus kunt aanbrengen, waar ben je nou mee bezig. Dat is hier in Limburg ook gebeurd. Vanuit de PVV waren juist de warme woorden voor de Sociale Agenda. De trendbreuk is iets van lange adem. De verbintenissen die wij zijn aangegaan. Dan pak ik inderdaad – terecht werd dat aangekaart – ook de verzekeraars. Die zien echt wel iets moois ontstaan in Limburg. Waar investeren wij nou in? Wat zijn nou de multipliers en hoe gemakkelijk het is om als verzekeraar daar ook in te stappen. Iedere keer proberen wij dat steeds te doen, soms met natuurlijke partners, soms de partners die misschien niet standaard een partner van de Provincie zijn en die benutten we dan zeker wel. Ik kijk even verder. Vanuit LOKAAL-LIMBURG de bevoegdheden waar ik het een en ander over heb gezegd en de zaken die wij hier hebben weten te organiseren. Vanuit de VVD, dat zie je dus eigenlijk ook wel, dat hier in Limburg het mooie is, het werd net even gezegd, de rechtse partijen, links. Volgens mij is op de Sociale Agenda geen rechts of links in onze Provincie.

Iedereen heeft een aandachtsveld juist binnen de Sociale Agenda, of het nou gaat over mbo, knooppunten of kansrijke starters, strijd tegen eenzaamheid, gemeentelijke accommodaties, alles wat erin zit, iedereen heeft daar echt iets mee om ervoor te zorgen dat wij de Limburgers zoveel mogelijk ondersteunen op andere punten dan die wij alleen als kerntaken hebben, mee bezig zijn maar wel zo bewezen effectief mogelijk, waarbij de verbinding veel meer is dan altijd maar betalen. Verbinden kan ook echt relatie leggen zijn of wanneer een gemeente met een voorstel komt, zeggen, wij willen daar wel aan meedoen, maar dan moet het ook uitrolbaar zijn. Dat zijn allemaal manieren waarop wij de afgelopen tijd met de Sociale Agenda aan de slag zijn gegaan. Daar waar het gaat over, hoe dragen wij dat nou straks verder? Mevrouw Absil zei daar een en ander over. Dat komt natuurlijk echt wel terug in de ambtelijke bouwstenen die straks klaar zijn wanneer u met elkaar verder gaat om te kijken hoe vormen wij weer een nieuw bestuur, wat zijn daar de belangrijke punten. Daar proberen wij zo veel mogelijk voor op te tekenen om u de juiste keuzes te laten maken. Dat is in wording. Ervaringen delen kwam heel duidelijk naar voren. Ik zit te kijken, want heel veel is ook onderling de discussie geweest. Ik denk dat ik een aantal punten wel heb benoemd. Aanjagen, dat is vaak de leidende rol, vanuit de SP werd dat terecht aangegeven. Het gaat over meer dan communicatie en middelen en verbinden maar soms ook aanjagen. Daar zijn wij, als je kijkt naar de gezonde basisschool, juist heel erg goed in. Dat is zo opgepakt vanuit Limburg en een voorbeeld voor heel Nederland. Er zullen ongetwijfeld nog andere zaken zijn, ik pak er zelf nog even een uit. Iedereen heeft toch wel zijn thema's waar hij zich het meest aan verbindt. Wat vanuit dit College in Limburg heel erg belangrijk is geweest, is zorg dat mensen aangehaakt blijven, dus juist de strijd die wij voeren bij de bibliotheken, die iDOP's, die loketten waar mensen terechtkunnen wanneer ze niet meer weten hoe ze contact kunnen hebben met de overheid. Als je dan nu de energiecrisis ziet en dat mensen helemaal niet meer weten hoe ze bepaalde steun kunnen aanvragen, dat zijn allemaal belangrijke dingen die wij hebben opgepakt om ervoor te zorgen dat juist de punten bij de bibliotheken voor al deze mensen ter beschikking staan. Dus dit is misschien strikt genomen niet iets wat de provincies doen, maar wij doen dat juist wel en hebben wij natuurlijk weer een rol om ervoor te zorgen wat ook gelukt is, dat er extra middelen naar de bibliotheken gingen, dat het niet een uitholling van het werk van de bibliotheek was, maar dat zij echt invulling konden geven aan die belangrijke loketten. 50PLUS gaf natuurlijk terecht een stem aan die GBT's die zo belangrijk zijn. Samen tegen eenzaamheid, ik ben blij dat een aantal van deze projecten expliciet is genoemd. Het is inderdaad wat gezegd wordt, wij hebben iets in gang gezet met elkaar. Het vereist echt een lange adem om uiteindelijk die trend te breken en daarin is ieder moment dat je ernaar kijkt, of het nou deze evaluatie is of de effectmeting, het zijn allemaal momenten waarin het een totaal leerproces is, doen wij nog de dingen die het hardst nodig zijn. Tot zover.

De voorzitter: Ik zag twee handjes, ik begin bij de vraag van de heer Van Bijnen en daarna gaan we naar … oh, dames eerst. Dan beginnen we bij de vraag van mevrouw Kerseboom.

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Dank u wel, voorzitter. Wat galant van mijn collega van de PVV. Ik wil eerst snel aanhaken, want ik hoor de Gedeputeerde iets zeggen over dat wij willen zorgen dat mensen aangehaakt blijven. Dat is natuurlijk wel een beetje in strijd met dat wij heel projectmatig te werk gaan in de Sociale Agenda. Dat komt natuurlijk voort uit het feit dat wij juist willen dat het veld heel erg betrokken is en met een project kun je ten minste laten zien wat de resultaten zijn. Projecten zijn veel meer meetbaar dan wanneer je als Provincie zegt, we gaan tien jaar lang met iets bezig zijn en dan rapporteren wij af en toe. Dus mensen moeten aangehaakt blijven, maar hoe doen wij dat met een projectmatige aanpak. Een project heeft een einddatum. Dat was mijn vraag. Dank u wel.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Ik denk niet dat het strijdig is, want de Sociale Agenda is breed. Een aantal zaken komt echt van onderop en zie je als Provincie grote kansen, je bespreekt het met elkaar, regio's pakken het op en je probeert het uit te rollen. Dat is een manier. Wij hebben natuurlijk de Atlas van Afgehaakt Nederland waarin je ziet dat in onze regio's men echt het idee heeft, het gaat niet meer over ons en heel veel wordt over hen beslist. Als je dat weet, dan weet je ook dat je op een andere manier, bijna fysiek ervoor moet zorgen dat mensen aangehaakt blijven. Daarom noemde ik de speciale loketten bij al onze bibliotheken waar wij een landelijke lobby voor gedaan hebben die effect heeft gesorteerd, waardoor wij die hebben om ervoor te zorgen dat mensen die gewoon niet meer weten hoe ze iets moeten organiseren, of het nou een toeslag is of op een andere manier contact met de overheid om geholpen te kunnen worden, dat zijn de loketten waarlangs wij dat doen. Dat is niet meer een project, het is misschien als een project begonnen maar het rolt verder door. Ook als je naar kansrijke start kijkt, het is een soort bundeling van projecten maar wel met een lijn, hoe zorgen wij ervoor dat kinderen zo kansrijk mogelijk opgroeien. Ook al zijn sommige zaken projecten, ik denk dat het niet strijdig is met de lange lijnen van een totale trendbreuk.

De voorzitter: Een vervolgvraag?

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Dus als ik het goed begrijp en als ik u even mag vertalen, u zegt dat een projectmatige aanpak wel een duurzame oplossing kan zijn en dat het blijvend resultaat heeft.

Gedeputeerde Van Toorenburg: En het zit een beetje in de Sociale Agenda dat wij niet zo maar projectjes hebben gefaciliteerd, maar dat altijd in die criteria stond dat het uitrolbaar moet zijn, het moet opschaalbaar zijn, in deze laatste Sociale Agenda bewezen effectief en zo hebben wij geprobeerd dat te doen.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we naar de heer Van Bijnen, u had ook nog een vraag.

De heer Van Bijnen (PVV): Dank u wel. Ik sluit wel aan op bijna hetzelfde als de buurvrouw. Het blijven aanhaken van de mensen op de Sociale Agenda, nu hebben wij een Sociale Agenda gehad in een heel moeilijke periode met twee jaar een COVID-19-pandemie. Heeft u daar nog ideeën over? Ik ben het misschien vergeten in mijn termijn, daarom stel ik nu die vraag. Juist toen was de Sociale Agenda eigenlijk nog belangrijker dan voorheen in die tijd van de pandemie. Ik snap dat er heel veel projecten lopen en dat u niet in uw eentje of met het bestuur iets kunt verzetten waardoor projecten toch doorgang kunnen vinden, ook tijdens de pandemie. Misschien is het wel iets voor de toekomst, want het zal niet de eerste zijn geweest en ook niet de laatste pandemie, om toch te bekijken wat er mogelijk is om in alternatieve vorm door te gaan op het moment dat we weer in een pandemie of andere gekkigheid terechtkomen.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, ik denk dat de pandemie de verschillen misschien juist wel groter heeft gemaakt en dan heeft de Sociale Agenda misschien weer geholpen om het niet nog erger te laten zijn. Ook tijdens de hoogtepunten van de COVID-pandemie zijn een aantal dingen gewoon doorgegaan en hebben wij – en dat is ook een van de aanbevelingen geweest – zo flexibel mogelijk gereageerd. Dus als er een project was dat niet meer ontmoetingen kon organiseren maar dat op een andere manier deed, dan zeiden wij niet, foei, je hebt geen projecten georganiseerd, dus we vragen het geld terug. Nee, we hebben gekeken wat kan je wel. Dat hebben wij op de Sociale Agenda gedaan, op de sport gedaan, dat hebben wij eigenlijk op alle terreinen geprobeerd te doen. We bewegen als Provincie mee bij wat kan dan wel. Die COVID-pandemie heeft ons ook geleerd – en dat was eigenlijk een beetje het begin van die strijd bij de bibliotheken – dat wij zagen dat heel veel

mensen helemaal niet wisten hoe zij die QR-codes konden krijgen, dat is echt een impuls geweest van de loketten bij de bibliotheken, om ervoor te zorgen dat iedereen uiteindelijk toegang kon krijgen. Zo hebben die pandemienadelen er soms ook wel aan bijgedragen dat we konden doorpakken. Het vraagt om flexibiliteit, om een lange adem en het vraagt ook om een realiteit dat we misschien wel verder hadden kunnen komen, maar doordat we zolang bijna stilstonden als samenleving, is niet alles heel erg goed gelukt. Dus het is wel een hiccup geweest.

De heer Van Bijnen (PVV): Een vervolgvraag om te kijken of ik het goed begrijp. Ik lees in het stuk heel vaak dat door die COVID-19 pandemie heel veel projecten niet tot uitvoering zijn gekomen of het gewenste resultaat hebben behaald of zelfs stil zijn komen te liggen. U geeft aan, de projecten die wel doorgang konden vinden, zijn ook doorgegaan. Of zijn er ook een aantal projecten waar dat misschien ook had gekund maar niet is gebeurd onder de noemer COVID-19-pandemie waar misschien wel nog opties waren geweest om dat toch in alternatieve vorm doorgang te laten vinden. Dat had misschien gekund. Dat is eigenlijk meer een reflectie richting u, ik geef u nog mee, denk er eens over na voor de toekomst om daar in ieder geval al een plan voor te hebben dat ook in dat soort tijden projecten doorgang vinden en dat die juist dan van belang zijn. Denk vooral aan het stuk eenzaamheid. We hebben het dan over ouderen maar we hebben het ook over jongeren die eenzaam zijn geweest. Dat zijn wel dingen die juist in die tijd doorgang hadden moeten vinden en niet stil moeten komen te liggen. Dat zijn wij in ieder geval van mening, dus neem dat mee voor de toekomst.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, ik denk dat het terecht is. Ik denk dat we allemaal tijdens het COVID-pandemie hoogtepunt hebben geleerd dat een aantal dingen die wij deden, misschien ook wel heel erg schadelijk waren. Wij proberen het een volgende keer anders te doen, maar dat is meer een landelijke discussie. Wij hebben als Provincie geprobeerd om zoveel mogelijk mee te bewegen met onze partners die allerlei projecten deden, om ervoor te zorgen dat datgene wat door kon gaan, door kon gaan. Wij hebben natuurlijk een jaar geleden nooit kunnen vermoeden dat het zo erg werd, maar nu hebben wij wel gezien wat het betekent. Dus wees flexibel, buig mee en dit zijn zeker dingen die wij meenemen.

De voorzitter: Goed, dan kijk ik rond en dan denk ik dat ik mag concluderen dat aanbeveling 1516 afgedaan kan worden. Ik zie geen protesten, dus dan gaan wij ervan uit dat die conclusie terecht was. Dan gaan wij over naar agendapunt 8.2.

8.2. Sociale Agenda Limburg – informatiepositie PS

De voorzitter: Ook voor ons had het onderzoeksrapport een aanbeveling. Wij moeten nadenken over onze informatiepositie, zodat we vanuit onze rol de grip op de Sociale Agenda kunnen verbeteren. Dat kunnen we dan de nieuwe Staten meegeven in het overdrachtsdossier. De nieuwe Staten zouden dat bijvoorbeeld kunnen doen door Gedeputeerde Staten om een periodieke voortgangsrapportage te vragen en die in de commissie te bespreken. Wie van de commissie mag ik hierover het woord geven? Als u zegt, ik heb mijn bijdrage bij het vorige agendapunt al gedaan, dan mag u uw vinger ook naar beneden laten. Ik zie in ieder geval een vingertje van mevrouw Absil. Dan beginnen we daar en gaan we daarna naar mevrouw Koopman. Ook voor deze bijdrage geldt dat u drie minuten heeft en daarna kan de Gedeputeerde vijftien minuten reageren. Gaat uw gang.

Mevrouw Absil (CDA): Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk in lijn met wat collega Vaessen net al zei in zijn eerste bijdrage, zouden wij ook pleiten voor een halfjaarlijkse informatiepositie. Net werd dat ook al gezegd, vergelijkbaar met IPML of het stikstofdossier, daar zijn wij ook zonder dat het bij het Grote Projecten verantwoordingssysteem is beland, hebben wij toch twee keer per jaar daar informatie over

of meer dan nodig. We zouden het liever op die manier pragmatisch aanpakken dan dat het in het Grote Projecten stramien gaat, maar wij hebben absoluut behoefte om dit na te volgen en dan met name ook naar aanleiding van die evaluatie van de Controlecommissie, wat kunnen wij als Provinciale Staten anders, slimmer doen om dat beter te volgen. Toch ook even naar aanleiding van de bijdrage van mevrouw Van Toorenburg, werd net ook al gezegd, van links tot rechts, iedereen heeft wel belangrijke ijkpunten in die Sociale Agenda, hoe kunnen wij als Staten het belang ervan nog meer uitdragen? Wellicht door de werkbezoeken wat te intensiveren voor de nieuwe Staten, dus dat zou ik ook mee willen geven. Collegetour, er ligt een uitdrukkelijke uitnodiging van die vier partijen, wat mij betreft zouden wij dat als eerste gaan doen met de nieuwe commissie. Laten we daar op bezoek gaan en ophalen wat hen bezighoudt, zodat wij onze interventies kunnen versterken.

Mevrouw Koopman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wat mevrouw Absil zojuist aangeeft, de werkbezoeken vinden wij een juist punt om mee te nemen. Daarnaast kun je als commissie ook punten agenderen, onderwerpen agenderen uit de Sociale Agenda. Dat staat natuurlijk ook altijd vrij. Ik ben benieuwd in de zin van wat de heer Vaessen net voorstelde ten aanzien van de vormgeving of de uitwerking, om dat te presenteren. Dan vraag ik mij wel af in hoeverre dat werkbaar is, of dat heel veel extra werk en extra tijd vraagt en willen we dat? Ik kan mij ook wel vinden in de vernieuwde P&C-cyclus eerst volledig doorlopen en dan bezien of de informatiepositie van Provinciale Staten adequaat is. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, ik kijk even naar LOKAAL-LIMBURG, mevrouw Dieudonné-Klassen, wenst u het woord? Nee, dan ga ik naar de PVV. De heer Van Bijnen.

De heer Van Bijnen (PVV): Dank u wel, voorzitter. Wat betreft de informatiepositie, ondanks de nieuwe P&C-cyclus lijkt het ons verstandig om jaarlijks een voortgangsrapportage te doen. Ik hoorde net dan halfjaarlijks, maar dat lijkt mij te krap omdat projecten bepaalde termijnen lopen en als we een keer per jaar geïnformeerd worden, dit al voldoende is. Los daarvan zou het mooi zijn als dan eventuele tussentijdse successen via mededelingen van de portefeuillehouder komen. Uiteraard zien wij die ook graag terug in de media, dan hebben wij het inderdaad over een stukje communicatie. Op die manier hopen wij natuurlijk ook geïnformeerd te worden. En uiteraard staan wij ook open voor bepaalde werkbezoeken aan een aantal waarvan wij zullen deelnemen en aan een aantal niet, maar dat is aan de partijen vrij om wel of niet deel te nemen. Tot zover.

De voorzitter: Mevrouw Kerseboom, wenst u het woord? Gaat uw gang.

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Dank u wel, voorzitter. Zoals we hebben gezien, het is natuurlijk heel lastig om die Sociale Agenda goed meetbaar te maken. Wij kunnen elke maand een rapport ontvangen maar dan gaan we juist weer opnieuw krijgen dat we het alleen maar over behaalde resultaten, nog te behalen resultaten, dat het allemaal heel abstract wordt. Dus ik voel wel wat voor het voorstel van de PVV, een keer per jaar een rapportage, maar ik vond het ook wel een heel interessant voorstel van het CDA om daar werkbezoeken voor te gaan regelen, zodat wij als Staten ook inzicht krijgen in wat de resultaten nu eigenlijk zijn, los van dat wij een rapport gaan opstellen over geleerde lessen. Ik denk dat dat hem iets meer concreet kan maken, dat wij ook inzicht hebben in de doeltreffendheid van onze inzet van publieke middelen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie een nee schuddende heer Reuser. Dan gaan we over naar de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Strik (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Ik blijf bij mijn punt, ik denk dat wij vooral moeten focussen op procesevaluatie en minder op welke resultaten er echt … natuurlijk is het belangrijk dat er resultaten worden behaald en dat die ook in kaart worden gebracht, dus wat de heer Van Bijnen al zegt, een jaarlijkse rapportage is goed. En een effectmeting, dat is allemaal super. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat wij in gesprek blijven met de initiatiefnemers, met de projectleiders. Wat hebben zij van ons nodig, wat gaat er goed, wat gaat er slecht. Dat is voor ons het belangrijkste. Dank u wel.

De voorzitter: Dus ook steun van uw kant voor veel werkbezoeken, ja.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Die werkbezoeken, daar ben ik ook heel erg voor. Zien is geloven, als je met eigen ogen ziet wat er gebeurt en hoe wordt omgegaan met datgene wat wij denken aangereikt te hebben of denken te kunnen vragen, dan vermoed ik dat dat als je met elkaar praat, veel duidelijker gaat worden dan dat we een stuk lezen en misschien van links naar rechts zodat we een beetje weten wat erin staat. Het is net als vroeger, als je iets doet, dan snap je het. Dat is bij deze materie ook. Dat neemt niet weg dat we toch ook een keer per jaar een overzicht willen hebben van datgene wat er gedaan en gebeurd is en wat eruit gekomen is tot dan toe. Dank u.

De voorzitter: De heer Van der Valk, SP.

De heer Van der Valk (SP): Dank u wel, voorzitter. Veel is al gezegd. Wij vinden het een verengde gedacht om het alleen in de P&C-cyclus en niet digitaal netjes weg te zetten in die instrumenten, dus minstens een keer per jaar een rapportage over het totale palet van de Sociale Agenda. Daar willen wij voor pleiten. Maar daarnaast denk ik dat andere instrumenten zoals werkbezoeken die ik overigens ook toejuich, ik was erg gecharmeerd van de Collegetour een paar weken geleden, dat wij uit het veld echt die signalen krijgen van, wat houdt ons bezig, waar zitten de knelpunten en waar zitten de uitdagingen, maar vooral, waar zitten onze successen. Daarnaast hebben wij in de Controlecommissie geëxperimenteerd met een podcast. Dat vond ik erg fijn om op basis van het gesproken woord uit het veld, je hoeft niet een lange agenda te trekken, je gaat gewoon luisteren wanneer je wilt. Het zou fijn zijn als van al die projecten een keer in de zoveel tijd een podcast verschijnt met een uitleg over dat specifieke onderdeel waar bijvoorbeeld de gezonde basisschool mee bezig is of de kansrijke stad of armoedebestrijding of de bibliotheek, dat die eens aan het woord zijn om daar wat dieper hun ding te kunnen uitleggen. Voor de rest wil ik het hierbij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Wenst meneer Vaessen nog het woord? Nee. Dan gaan we over naar Gedeputeerde Staten.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, ik denk dat het vooral een gesprek is van Provinciale Staten onderling, maar ik zit wel te luisteren met een soort vreugdedansje in mijn hoofd, want ik hoor iedereen zeggen dat we echt doorpraten over de Sociale Agenda, dat we het jaarlijks terug laten komen, dat wij zicht houden op wat er gebeurt. Dan denk ik alleen maar: ze gaan ermee door, ze gaan ermee door, ze gaan ermee door! Dat is eigenlijk wat ik zeg. Natuurlijk moeten wij een manier bedenken om jullie aangehaakt te houden bij de verschillende projecten die lopen, welke rol de Provincie pakt, waar is het verbindende? Wij moeten gewoon zorgen dat wij jullie goed en herhaaldelijk uitleggen wat we doen en verder jullie een beetje toelichten waar we zelf mee bezig zijn. Ik ben bijvoorbeeld op dit moment ook bezig met een bustour om goed op te halen bij verschillende projecten wat daar de belangrijke dingen zijn geweest. Dat hebben wij vorige week ambtelijk gedaan en 1 februari ga ik nog een keer langs allerlei projecten om te kijken, waar zijn jullie tegen aangelopen, wat kunnen we daar nog van leren. Dat doe ik dus, het is heel erg leuk dat jullie dat ook doen. Ik denk

wel dat wij in herinnering moeten roepen de toelichting van de hoogleraar van de Universiteit die ons ook een boek gaf dat nou eenmaal niet alles meetbaar is, zeker op de Sociale Agenda. Als wij ons alleen maar focussen op wat is meetbaar, wat is efficiënt, wat is effectief, dan missen we misschien de mensen. Het zal af en toe ook wel weer zijn zoals we vandaag bespraken, een beetje een beweging, een algemeen beeld. Dat is volgens mij wat wij moeten doen en de strijd blijven voeren om voldoende ruimte te hebben financieel om als Provincie ook de verbindende samenwerkende entamerende rol te kunnen blijven vervullen op alle terreinen en niet strikt de Sociale Agenda, het is breder. Een goed klimaat vraagt ook een goed cultureel klimaat, het vraagt een sportief klimaat waar je weer je relaties legt, dus op al die terreinen moeten wij de komende tijd doorgaan om uiteindelijk over een aantal jaren, eigenlijk een generatie verder te kunnen zeggen, we hebben toch met elkaar een trend weten te breken. Dat is volgens mij wat ik hier vandaag hoor, een manier om te zoeken om hier met een Sociale Agenda verder te gaan.

De voorzitter: De vraag was, wat moeten wij in het overdrachtsdossier opnemen ten aanzien van aanbeveling 1517. Ik heb een drietal opgeschreven. Er staat in het overdrachtsdossier, de bedoeling is dat de nieuwe commissie vervolgens gaat zeggen hoe zij het wil, houd dat in het achterhoofd. Voortgangsrapportage in de stijl van IPML maar niet in het stramien van de regeling Grote Projecten, een keer per jaar. Werkbezoeken, ik zou zeggen, laten wij een werkbezoekenkalender maken waarin wij voor een jaar lang vooruitkijken welke werkbezoeken wij gaan maken en dan ook opschrijven dat wij er met elkaar van uitgaan dat de commissie er dan ook aan deelneemt. En de podcast, dat nemen we gewoon op in het overdrachtsdossier, een leuke toevoeging. Is dat oké voor jullie? Meneer Van der Valk, nog een puntje?

De heer Van der Valk (SP): En de Collegetour volgens mij.

De voorzitter: En de Collegetour? Dan zetten wij die er ook bij. Goed, dan hebben we dit punt voldoende behandeld. Dan ga ik over naar de rondvraag, agendapunt 8.3.

8.3. Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

De voorzitter: Er is een rondvraag ingediend door mevrouw Absil van het CDA naar aanleiding van de mededeling portefeuillehouder over de subsidieregeling Gemeenschapsaccommodaties. Mevrouw Absil, u kunt een korte toelichting doen van uw kant en daarna is het aan mevrouw Van Toorenburg om erop te reageren.

Mevrouw Absil (CDA): Dank u wel, voorzitter. Wij zijn allereerst hartstikke blij met het feit dat de toezegging gestand is gedaan door dat plafond op te nemen.

De voorzitter: Ik denk dat de blauwe schuit binnenkomt. De blauwe sjuut, ja, ik denk het wel, ik denk dat het een carnavaleske activiteit is. Laten we heel even wachten en kijken of we het geluid enigszins kunnen dempen. Dat is ook cultuur, cultuur en samenleving. Misschien komen ze gewoon hier binnen! Mevrouw Absil, bent u echt afgeleid of gaat het?

Mevrouw Absil (CDA): Nee hoor, het gaat prima. Dan kunnen we, hoe sneller dit afgehandeld is, hoe sneller wij daar naartoe kunnen. Dat lijkt mij prima. Fijn dat het plafond is opgehoogd. Wat overblijft is de vraag en dat is niet alleen voor dit programma, maar überhaupt voor programma's, deze regeling loopt tot 1 juli. Er staat iets in over de aanvragen die nu nog zouden kunnen komen, dat die alleen gehonoreerd kunnen worden als andere afvallen. Het blijft natuurlijk wel een punt van zorg dat er meerdere projecten in de Sociale Agenda straks aflopen, hoe wenst het College daarmee om te

gaan? Komen die in een lijst? Want voor buiten stoppen al die plannen en initiatieven niet op 15 maart noch op 1 juli. Hoe gaan wij daar slim mee om zodat wij maximaal de initiatieven kunnen blijven faciliteren in de hoop en de verwachting, gehoord hebbende wat hier gezegd wordt, dat wij er straks in ieder geval weer vorm en inhoud aan gaan geven als Staten.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter. Ik denk dat duidelijk is dat uw Staten echt wel behoefte hebben aan diverse bouwstenen. **Wat ons betreft is dit er gewoon een van, dit moet opgenomen worden in de bouwstenen op basis waarvan straks een nieuw Collegeakkoord kan worden gesloten om ervoor te zorgen dat wij met een aantal dingen die u wenst, verder kunnen gaan. Wij zullen zorgen dat daarvoor een apart plekje, wat is de stand hiervan, voor u duidelijk wordt.**

Mevrouw Absil (CDA): Mag ik dat interpreteren als zo gaat u überhaupt met al die projecten om? Zodat helder wordt dat wij snel meters kunnen maken straks als hier nieuwe Staten zitten, zodat de voortgang zoveel mogelijk geborgd kan worden. Dat is eigenlijk mijn zorg.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, wij gaan proberen zo goed mogelijk overzicht te houden op wat nog loopt, wat heeft voortgang nodig en wat zouden wij daarvoor willen doen, dus gewoon een overzicht van wat we de afgelopen tijd hebben gedaan en wat moet gewoon toch een plek krijgen in de volgende periode. We moeten gewoon kijken hoe wij dat in de bouwstenen kunnen opnemen.

De voorzitter: Voor u voldoende? Ja. Goed. Dan komen wij tot de conclusie dat wij geen behandelstukken meer hebben voor de agenda van vandaag en dat we deze commissie echt heel erg met heel veel tijdwinst kunnen afronden. Voordat ik naar een sluiting van deze agenda ga, dit was de allerlaatste commissievergadering Cultuur en Samenleving. Ik wil namens jullie allemaal de griffie en de ondersteuners van deze commissie heel hartelijk bedanken voor hun tomeloze onvermoeibare inzet, dus applausje voor jullie. Ik wil jullie allemaal heel erg bedanken voor de gemoedelijke manier waarop wij deze commissie de afgelopen vier jaar hebben vormgegeven.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Mogen wij ook u bedanken voor het voorzitterschap, want het maakte het echt voor mij heel plezierig om goed uw Staten te kunnen beantwoorden samen met de staf die dat met heel veel plezier heeft gedaan.

9 TOERISME + RECREATIE

9.1 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

10 SUBSIDIES

10.1 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

11 Sluiting

De voorzitter: Mooi, dan sluit ik de vergadering. Het is vijftien over elf, geen elf over elf, we hadden net iets meer vragen moeten maken, het is kwart over elf. Wij sluiten deze vergadering. Ik wens u allemaal een plezierige dag verder en heel veel succes bij de verkiezingen als u meedoet.

Vastgesteld in de vergadering van de Interim Statencommissie van 14 april 2023

De commissiegriffier,	De voorzitter,
Van Birgelen-Droog	Berghorst